

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Porcsalma Nagyközség Önkormányzata

2023-2028

2025. évi felülvizsgálat

**„A 2025. évi felülvizsgálat során tett kiegészítéseket
kék színű betűvel jelöltük”**

Tartalom

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	10
2. Stratégiai környezet bemutatása	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	14
A térképek a település belterületén található szegregátumokat jelenítik meg.....	26
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	33
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	49
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	54
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	59
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	66
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	68
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	69
1. A HEP IT részletei	69
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	72
3. Megvalósítás	84
4. Elfogadás módja és dátuma	89

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Porcsalma Nagyközség Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Porcsalma közel 2700 fő lakosú nagyközség Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye délkeleti részén, a Csengeri Járáshoz tartozó település. A 49-es főút mentén, a megyeszékhelytől 72 km-re, a Magyar - Román határtól 13 km-re található, közúton jól megközelíthető. A települést kettészeli a 49. számú főközlekedési útvonal. A település szerkezetét tekintve hosszan a főút két oldalán épült, nyugatra Ökörítőfülpös, keletre Pátyod, délre Tyukod településekkel szomszédos, északon a Szamos folyó határolja.

A Károlyi család egykori levéltárosa Walther László szerint a település eredetéről: 1388-ban Csaholyi Sebestyén Sós helység határán egy új községet alapított, s azt az ott található sok porczhfűtől Porczhalmának nevezte el.

1843-tól itt volt lelkész Kiss Áron, a század végétől a tiszántúli egyházkerület püspöke, szobrát 1995-ben avatták fel a református templom előtt. Itt született fia, ifj. Kiss Áron (1843-1908) a magyar nevelésügy nagy alakja, a tanítók tanítója, a Pedagógiai Társaság alapítója. Szobra a nevét viselő iskola előtt látható.

A műemlék református templom XV. századi, gótikus eredetű. Kétszer is átépítették: 1795-1798-ban barokk, majd 1839-1844-ben klasszicista stílusban. A fakarzat, a szószék, a padok a XVIII. század végén készültek copfstílusban. A templom berendezése a 18. században készült, copfstílusban. Falába építve egy emléktábla található, amely Kovács György emlékét örökíti meg, aki 1717-ben a községet megmentette a török-tatár csapatok dúlásától azáltal, hogy a

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

község köré szalmát rakott és azt meggyújtotta. A tatárok azt hitték, hogy a község leégett és elvonultak.

Az első görögkatolikus templom faépítmény volt. A mai templomot 1786-ban Szűz Mária oltalma tiszteletére szentelték fel. A díszesen faragott szentségházat és a főoltárt Juhász Mihály máriapócsi asztalosmester készítette 1939-ben. 2013 novemberében 30 millió forintos állami támogatással felújították.

Az óvoda a volt Gyene-kúria épületében található, 1952-től kezdte meg működését, mint gyermekmegőrző, 1956-tól már oktató-gondozó feladatokat is ellátott. Napjainkban már korszerűen felszerelt intézmény, 170 -175 fős gyermeklétszámmal.

A Kiss Áron Általános Iskola 1953-tól kezdte meg működését, tanulócsoportjainak száma folyamatosan emelkedett. Az épületet az igényekhez igazítva többször bővítették, mai formáját 2000-ben érte el.

A hátrányos helyzetben lévő családokban már az egészen kicsi gyermekeknek és szüleiknek a Biztos Kezdet Ház, illetve az EFOP-1.6.2-16-2017-00083 projekt keretében kialakított Csillag Szolgáltató Ház nyújt támogatást. A Biztos Kezdet Gyerekház és a Csillag Szolgáltató Ház olyan kisgyermekes családokat érintő szolgáltatás, amely hozzájárul az egyéni és társadalmi hátrányokból fakadó kockázatok csökkentéséhez, elkerüléséhez, és a szegénység újra termelődésének megakadályozásához.

Porcsalma a 1057/2021. (II.19) Korm.határozat értelmében gazdaságélénkítő programban érintett települések közé bekerült.

A művelődni vágyó fiataloknak a könyvtár és a Teleház biztosít szórakozási lehetőséget.

A település egyik fontos intézménye a Porcsalmai Református Egyházközség által fenntartott Szociális Szolgáltató Központ, mely működésével biztosítja az idősek és a szociálisan rászorultak ellátását helyi és kistérségi szinten. A Szociális Szolgáltató Központ egy komplex feladatokat ellátó intézmény. Az intézmény több szakfeladatot ellát, úgymint idősek nappali ellátása, foglalkoztatója, házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, időskorúak bentlakásos gondozóháza, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, demens és fogyatékos emberek nappali ellátása.

Ezen feladatok nem csak helyben, hanem más környékbeli településeken is működnek, amely biztosítja a kistérségben élő emberek ellátását.

A település bevételeit elsősorban az intézményi normatívák jelentik. Jellemzően egyéni-, és kisvállalkozások alakulnak, és működnek a településen, számuk jelenleg meghaladja a 150-et. Ebből a mezőgazdasági és kereskedelmi tevékenységet folytatók száma közel azonos, együtt a vállalkozások több mint kétharmadát adják.

Kiadásaink vonatkozásában az intézmények fenntartásán és üzemeltetésén, túl egyre növekvő mértékben terheli költségvetésünket az elszegényedés miatti segélyezés.

A mai vidéki életre jellemzően településünkön is az önkormányzat és intézményei a legnagyobb foglalkoztatók, a lakosság jellemzően mezőgazdasági kistermelésből, segélyekből, közmunkából, esetleg a szezonálisan üzemelő konzervgyári keresetéből él.

A lakosság kb. 35 %-a a roma kisebbséghez tartozik, alulképzett, halmozottan hátrányos helyzetű, nagycsaládos. A munkaképes korú korcsoportba a lakosság alig több mint 50%-a tartozik, a munkanélküliség országos és térségi összehasonlításban is magas.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2018	2 414	bázis év
2019	2 365	97,97%
2020	2 366	100,04%
2021	2 353	99,45%
2022	2 576	109,48%
2023	2 576	100,00%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR		

A település szinte teljes egészében közművesített, teljes intézményrendszerrel, jó infrastruktúrával bír, mégis a munkahelyek hiánya miatt jellemző a fiatalok, elsősorban a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező lakosság elvándorlása, így a csökkenő születésszám miatt a lakosság fogyása. Ez jól megfigyelhető az elmúlt években.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 405	1 381	2786	50,43%	49,57%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			147	5,28%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	301	292	593	10,80%	10,48%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	53	62	115	1,90%	2,23%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	819	680	1499	29,40%	24,41%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	68	77	145	2,44%	2,76%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	164	270	434	5,89%	9,69%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR					

A következő táblázat adatai a település öregedési indexét mutatja.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	417	615	67,80%
2019	421	601	70,05%
2020	435	597	72,86%
2021	434	593	73,19%
2022	430	604	71,19%
2023	443	614	72,15%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

Településünkön jellemző, hogy a középiskola, főiskola elvégzése után a képesítéssel, szakmával rendelkező fiatalok máshol próbálnak szerencsét.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	-36,60
2019	-17,16
2020	-12,26
2021	-8,48
2022	-12,98
2023	-5,82
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

A következő táblázat adatai a település természetes szaporulás indexét mutatja.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2018	3,25
2019	5,86
2020	4,65
2021	2,12
2022	-0,41
2023	2,72
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

A természetes szaporulás, ha nem is túl nagymértékben, de mindig pozitív eredményt mutatott. Sajnos ez sok esetben annak köszönhető, hogy a hátrányos helyzetű, főleg roma lakosság körében már igen fiatalon, 14-16 éves korban a fiatal anyák gyermeket vállalnak.

A külterületi önkormányzati utak állapota jelentősen romlott az elmúlt években, ami megnehezítette a mezőgazdasági területek megközelítését, a lakosság mobilitását és a helyi gazdaság versenyképességét. A burkolathiányos vagy rossz minőségű útszakaszok különösen esős időszakban válhatnak járhatatlanná. A külterületi utak felújításával az áruszállítás, a közlekedésbiztonság, a mobilitás növekedett. Felújítási pályázatból a belterületi utak közül három felújítása a Béke, Petőfi, Szamos utcák valósult meg.

További pályázati és fejlesztési lehetőségekkel megújult a ravatalozó épülete, új játszótér került kialakításra, mellyel kültéri közösségi tér ad lehetőséget a szabadidő eltöltésére.

A társadalmi esélyegyenlőtlenségek megszüntetése az Európai Unió és hazánk törvényi előírásainak betartása mellett a település számára is alapvető jelentőségű. Fontos, hogy végső célként minden állampolgár, ezen belül minden helyi lakos számára megteremtődjön az esélyegyenlőség az élet különböző területein.

Úgy, mint a

- tanulásban,
- a szociális és egészségügyi ellátásban,
- a munkához jutásban,
- a fizikai környezetben,
- a közszolgáltatások elérésében.

Az esélyegyenlőség érvényesítése nem csak követelmény, hanem az Önkormányzatunk hosszú távú érdeke is, mivel célja, hogy mindenkinek esélyt teremtsen a munkavállalásra, megmutassa az egyéni sikerhez vezető utat, biztosítsa a jó minőségű szolgáltatásokat – függetlenül az egyén származásától, nemétől, anyagi helyzetétől, egészségi állapotától. Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, azokra, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések, és beruházások ellenére is korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Az Önkormányzat elsődleges feladata, hogy a lakosság igényeit az adott körülmények között a lehető legmagasabb színvonalon kiszolgálja. Fontos számunkra a megfelelő és fenntartható életkörülmények kialakítása.

Munkánk során arra törekszünk, hogy a település fejlesztését- fejlődését elsődlegesen szem előtt tartva, törvényes működéssel érjük el céljainkat. Fontos számunkra, hogy a településünkön született és születendő gyermekek óvodai, általános iskolai, és 2019 évtől bölcsődei nevelését is a lehető legjobb körülmények között tudjuk saját községünkben biztosítani, ezzel segítve a szülők számára a gondtalan munkába járást, a kisgyermekes édesanyák munkába való visszaállását. Az óvodabővítése és felújítása 2020-ban megtörtént.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Porcsalma település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket – az óvoda és a bölcsőde kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának Élhetőbb települések kialakítása, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Porcsalma Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátások helyi szabályozásáról szóló 8/2021. (IX. 10.) önkormányzati rendelete az önkormányzat által nyújtott szociális támogatások helyi szabályairól.

Porcsalma Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének fenti rendelete annak érdekében született, hogy a vonatkozó törvényi előírásokkal összhangban, a helyi sajátosságokhoz igazodva olyan támogatási rendszer működjön Porcsalmán, amely az állampolgárok számára a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgál.

A rendelet szabályozza:

- települési támogatás gyűjtőnév alatt számos támogatási formát:
- rendkívüli települési támogatás (eseti),
- rendkívüli települési támogatás keretében nyújtott:
 - eseti gyógykezelési támogatás,
 - vis maior támogatás,
 - temetési támogatás,
 - szociális kölcsön,
 - nevelési- és tanévkezdési támogatás,
- rendszeres települési támogatás keretében nyújtott ellátás:
 - lakhatási támogatás,
 - gyógyszer-támogatás,
 - egyedi térítési díj-kedvezmény,
 - szépkorúak támogatása,
 - karácsonyi támogatás,
 - Bursa Hungarica ösztöndíj-támogatás,
 - Arany János Tehetség-gondozó Programban résztvevők támogatása,
 - köztemetés,
 - felsőoktatásban tanulók támogatása.

A szociális ellátórendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, fogyatékosságokból, betegségből eredő szükségletek, a gyermekek gondozásához, ellátásának segítéséhez kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat folyamatosan vizsgáljuk. A szociális ellátások középpontjában a család áll. A rendeleteket a hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján rendszeresen felülvizsgálja a Képviselő-testület.

A Program az egyéb, esélyegyenlőség biztosítását célzó alábbi dokumentumokkal összhangban készült:

- a) *Településrendezési terv*
- b) *Gazdasági program*

- **Településrendezési terv** – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési a településrendezési feladatokat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el. Településrendezési tervünk rendelkezésre áll, felülvizsgálatát az Önkormányzat előírás szerint elvégzi, feladatainkat az épített környezet átalakítása vonatkozásában hosszú távra meghatározza. Szegregált terület fejlesztésének célját tartalmazza.

- **Gazdasági program** - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. Gazdasági programunk szerinti legfőbb fejlesztési alapelvünk, hogy az önkormányzat a kötelező feladatellátáshoz kapcsolódó fejlesztések megvalósításához törekszik a lehetséges pályázati források igénybevételére, és a meglévő infrastruktúra kihasználtságának javítására.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az esélyegyenlőségi terv elkészítése és megvalósítása segíti a térség területfejlesztési koncepciója fő célkitűzéseinek megvalósítását, amely elsősorban a szociális és gyermekvédelmi területek célkitűzéseinek megvalósításához járul hozzá.

- Fiatalok lakosság problémáinak felkarolása és kezelése.
- Szociális gondoskodás – a rászoruló rétegek számára (idősek, felnőtt fogyatékosok ellátása.)

A helyi esélyegyenlőségi programunk alapvetően igazodik a kistérségi társulási együttműködési megállapodásokban foglalt közös feladatellátáshoz, illetve a mikrokörzeti ellátáshoz. A társulás által, vagy egyház, illetve civil szervezet által üzemeltetett intézmények és feladatellátás során is érvényesítjük az egyenlő bánásmód, és az egyenlő hozzáférés biztosítása érdekében az esélyegyenlőségi programunkban megfogalmazott elveinket.

A Csenger Többcélú Kistérségi Társulás 2004-ben alakult Csenger, Csengerújfalú, Csengersima, Komlódtótfalu, Pátyod, Porcsalma, Szamosangyalos, Szamosbecs, Szamostatárfalva, Tyukod és Ura településekkel közösen.

A társulásban megvalósuló, elérhető szociális, illetve humán szolgáltatások leginkább a következők:

- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- idősek nappali ellátása,
- demens és fogyatékos ellátás és foglalkoztató,
- átmeneti elhelyezés,
- idősek gondozóháza,
- étkeztetés,
- családsegítés
- gyermekjóléti szolgálat.

A két utóbbi ellátás tekintetében Porcsalma mikrokörzeti központ is egyben.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyben rendelkezésre álló nyilvántartásokból, az intézmények által nyújtott adatszolgáltatásból gyűjtöttük össze, a Polgármesteri Hivatal, a nevelési-, és oktatási intézmények, az egészségügyi ellátást biztosítók adatnyilvántartásait használtuk. Információt gyűjtöttünk a Hivatal munkatársaival, a célterületek szakdolgozóival, illetve a helyi lakosokkal folytatott személyes beszélgetéseken, és telefonon is érdeklődtünk.

Beépítésre kerültek az EFOP-1.6.2-16-2017-00083 azonosítószámú projekt keretében készített szociotérképhez felmért adatok.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Magyarország egyik legsúlyosabb társadalmi problémáját az jelenti, hogy nő a szegénységben, mélyszegénységben élők száma. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségből eredő és foglalkoztatottság béli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség. Okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, alacsony vagy elavult iskolai végzettségek, szocializációs hiányosságok, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyerekszám, de ezt a jövedelmi viszonyok mutatják legjobban. Községünkben tapasztalatink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadály, az alacsony iskolai végzettség, valamint a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák. Befolyásoló tényező még a társadalmi előítélet jelenléte.

A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember roma.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2018	44,09	47,84
2019	42,68	40,08
2020	42,17	44,51
2021	42,64	37,46
2022	42,78	32,74
2023	41,83	28,95
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott állás keresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	14,14	7,23	10,69%
2019	11,73	7,13	9,43%
2020	16,09	11,52	13,81%
2021	13,72	8,30	11,01%
2022	13,87	8,93	11,40%
2023	12,80	10,83	11,82%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal			

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott állás keresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	203	174	248	197	201	203
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	34,00	33,00	39,00	34,00	14,00	20,00
	%	16,75%	18,97%	15,73%	17,26%	6,97%	9,85%
21-25 év (TS 038)	Fő	40,00	36,00	49,00	28,00	30,00	32,00
	%	19,70%	20,69%	19,76%	14,21%	14,93%	15,76%
26-30 év (TS 039)	Fő	18,00	16,00	32,00	29,00	27,00	26,00
	%	8,87%	9,20%	12,90%	14,72%	13,43%	12,81%
31-35 év (TS 040)	Fő	18,00	17,00	21,00	13,00	18,00	15,00
	%	8,87%	9,77%	8,47%	6,60%	8,96%	7,39%
36-40 év (TS 041)	Fő	31,00	14,00	25,00	18,00	23,00	18,00
	%	15,27%	8,05%	10,08%	9,14%	11,44%	8,87%
41-45 év (TS 042)	Fő	23,00	21,00	19,00	14,00	23,00	22,00
	%	11,33%	12,07%	7,66%	7,11%	11,44%	10,84%
46-50 év (TS 043)	Fő	9,00	13,00	24,00	20,00	26,00	23,00
	%	4,43%	7,47%	9,68%	10,15%	12,94%	11,33%
51-55 év (TS 044)	Fő	9,00	5,00	11,00	13,00	12,00	11,00
	%	4,43%	2,87%	4,44%	6,60%	5,97%	5,42%
56-60 év (TS 045)	Fő	11,00	11,00	14,00	9,00	12,00	11,00
	%	5,42%	6,32%	5,65%	4,57%	5,97%	5,42%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	10,00	8,00	14,00	19,00	16,00	25,00
	%	4,93%	4,60%	5,65%	9,64%	7,96%	12,32%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	43,84	29,21
2019	46,55	37,04
2020	43,95	25,69
2021	65,48	27,13
2022	58,71	27,97
2023	48,28	43,88
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal		

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	203	23	11,33%	133	65,52%	47	23,15%
2019	174	20	11,49%	107	61,49%	47	27,01%
2020	248	24	9,68%	154	62,10%	70	28,23%
2021	197	20	10,15%	118	59,90%	59	29,95%
2022	201	23	11,44%	127	63,18%	51	25,37%
2023	203	27	13,30%	126	62,07%	50	24,63%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	223	202
2019	269	184
2020	199	164
2021	170	156
2022	138	143
2023	126	131
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal		

Az Önkormányzat részt vesz a közfoglalkoztatási programokban. A közfoglalkoztatás célja egyrészt munkalehetőséget biztosítani a foglalkoztatási szempontból többszörösen hátrányos térségekben, másrészt új értékeket teremteni helyi közösségi, és/vagy kiemelt állami kormányzati célok megvalósításával. Jellemzően az alacsony iskolai végzettségűek részére biztosít az Önkormányzat foglalkoztatást.

A közfoglalkoztatottak kiválasztásánál figyeltünk a nők és férfiak arányára, a romák arányára, illetve a nyugdíj előtt állók és pályakezdők arányára is. Személyes kompetenciák közül a megbízhatóság, a fegyelem és a csapatmunkára való készség volt a legfontosabb szempontunk.

A közfoglalkozás keretében számos és sokrétű munkát végeznek a dolgozók. Ilyen például:

- parkgondozás,
- belvíz elvezető csatorna, mezőgazdasági földutak gondozása
- kerékpárút felújítása (térkö-gyártás)
- mezőgazdasági tevékenységek (zöldségtermesztés az önkormányzat konyhájára, uborkatermesztés eladásra, olajtök termesztés és tökmagolaj előállítása, energianövény termesztése)
- iskola, óvoda, polgármesteri hivatal fűtéséhez fa apríték előállítása.

Egyre nehezebb a közfoglalkoztatotti létszám feltöltése, jellemzően az alacsonyabb bérezés miatt, ezért sokat a környező gyárakban, mezőgazdasági vállalkozóknál helyezkednek el.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Az EFOP-1.6.2-16-2017-00083 számú projekt keretében sikerült elérni, hogy 85 fő piacképes OKJ-s szakmai képzettséget szerzett. A képzések meghatározásánál figyelembe vettük a foglalkoztatók igényeit. Porcsalma településen a nevelési-, oktatási-, szociális intézmények, valamint több mezőgazdasági vállalkozás jelenti helyben a munkalehetőséget. A községben nagy külterületi földterületek miatt sokan foglalkoznak földműveléssel, gyümölcstermesztéssel is, ami sok esetben a családi jövedelem kiegészítését szolgálja.

A Tyukodon lévő, szezonálisan jelentősebb létszámot foglalkoztató Szatmári Konzervgyár elérhetősege jó, a lakosság szakmai képesítése – leginkább betanított munkások – megfelelő.

A lakosok egy része Csengerbe, Mátészalkára és Nyírbátorba ingázik, ahová a tömegközlekedés és munkahelyi buszjárat útján közelíthetik meg munkahelyeiket.

A megyeszékhely és a főváros távolsága a mindennapi munkába járást nem teszi lehetővé, ha valaki ott talál munkát, az a településről inkább elköltözik. Különösen nagy a veszélye ennek a magasan képzett, több szakmás szakembereket tekintve – akik jellemzően egész családjukkal választják az áttelepedést. A 21-30 éves korosztály körében továbbra is népszerű a külföldi munkavállalás is.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	203	50
2019	174	48
2020	248	65
2021	197	49
2022	201	28
2023	203	26

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Alacsony a 15-25 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is, aminek egyik oka, az oktatási, képzési idő meghosszabodása, ugyanakkor megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Csengeri Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával szorosan együttműködik minden helyi munkáltató és munkavállaló, továbbá a helyi nevelési-, oktatási intézmények vezetői is. Folyamatosan figyelemmel kísérik a munkaerő-piaci kereslet és kínálat alakulását, és a munkáltatók egyéb igényeit. Kapcsolatot tartanak a közeli városok Kirendeltségeivel új szakképzések indításakor, és a beiskolázáskor. Leginkább keresettek a számítástechnikai tanfolyamok, és a térség rossz szociális helyzetének megfelelően szociális gondozókat és ápolókat képző tanfolyamok.

Nyári diákmunkában a fiatalok 2013 évtől vehetnek részt. Erre az igény évről-évre több, de a létszám és a támogatás összege korlátozott.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Csengeri Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya fogadja az álláskeresőket, a nem nyilvántartott, munkát-keresőket, és az érdeklődőket egyaránt. Fontos szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek számára megfelelő állást, képzést, vagy egyéb lehetőséget keressenek és ajánljanak fel.

A Foglalkoztatási Osztály a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási orientációt segítő tanácsadás tekintetében az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatot. Ebben a munkáltatók is részt vesznek, amennyiben a munkavállalók, vagy a felvételre kerülők előzetesen képzésre kötelezettek.

A Foglalkoztatási Osztály munkatársainál lehet érdeklődni az esti vagy levelező tagozaton folyó, érettségi megszerzésére, vagy más, OKJ-s szakmai képesítést adó tanfolyamokról, amelyeket a környék városainak és a megyeszékhelynek az intézményei indítanak.

A hátrányos helyzetűek képzésére kizárólag a támogatott, lehetőleg ingyenes, és a lakóhelyükön, vagy annak közelében szervezett felnőttképzésben van lehetőség, erre van igény és fogadóképes kereslet.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Porcsalma Nagyközség Önkormányzata vállalta, hogy az önkormányzat szociális, nevelési és oktatási intézményeiben biztosítja a tartósan munkanélküliek foglalkoztatását, támogatásra való jogosultságuk megszerzése érdekében, legalább a jogszerző időtartam mértékéig.

Kiemelt szerepe volt és van az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatásnak, mert főleg ide szerveződött a legveszélyeztetettebb csoportok, a hosszú ideje munka- és végzettség nélküli, mélyszegénységben élő, és/ vagy roma álláskereső foglalkoztatása.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Porcsalmán a foglalkoztatás során nem volt, és jelenleg sincs hátrányos megkülönböztetés.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Az EFOP-1.6.2-16-2017-00083 számú projektkeretében szülők részére „Biztonságos internet és média használat tréninget szerveztünk az informatikai készségek fejlesztése érdekében.

Porcsalma településen a könyvtár, és az EFOP-2.4.1-16-2017-00103 azonosítószámú projekt keretében kialakított Csillag Szolgáltató Pont adja meg a lehetőséget az internethez való szabad hozzáféréshez a lakosság részére.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	203	14,69%	19	9,36%
2019	174	12,96%	20	11,49%
2020	248	18,59%	22	8,87%
2021	197	14,86%	24	12,18%
2022	201	13,04%	28	13,93%
2023	203	13,36%	37	18,23%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal				

Az aktív korúak ellátására való jogosultságot a járási hivatal állapítja meg. Ki jogosult:

- aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy
- aki vakok személyi járadékában részesül, vagy
- aki fogyatékosági támogatásban részesül, vagy
- akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresői járadék, álláskeresői segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresői támogatás) folyósítási időtartama lejárt, vagy
- akinek esetében az álláskeresői támogatás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresői támogatásra nem szerez jogosultságot, vagy
- aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
- akinek esetében az ápolási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás, a gyermeknevelési támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

Az aktív korúak ellátása tekintetében nem minősül keresőtevékenységnek a közfoglalkoztatás, az egyszerűsített foglalkoztatás, valamint a háztartási munka.

A megállapodás elsődleges célja olyan szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti. A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait segített enyhíteni. Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek

kapcsolatai beszűkültek, megváltozott énképük és életvitelükben is izolálódtak. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idéznek elő a munkanélküliek családjában, az pedig a kisgyermekük és maga a család védelembevételét vonja maga után.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	67	33,00%	130	64,04%	86	42,36%
2019	45	25,86%	129	74,22%	65	37,36%
2020	71	28,63%	123	49,53%	93	37,50%
2021	72	36,55%	142	71,83%	96	48,73%
2022	74	36,82%	127	63,27%	102	50,75%
2023	58	28,57%	113	55,69%	95	46,80%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult személyeket a törvény két csoportra bontja. Jogosult lehet a támogatásra – a lentebb részletezett körülmények esetén – az egészségkárosodott személy (1), valamint a 14 éven aluli gyermeket nevelő személy (2), feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és kereső tevékenységet nem folytat, és vagyona nincs. A jogosultság megállapítása a kérelmező lakhelye szerint illetékes Járási Hivatal hatáskörébe tartozik.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	8
2019	9
2020	9
2021	8
2022	8
2023	9

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	998	0	0,00	42,08	72,34	80,16
2019	998	0	0,00	42,08	72,65	80,96
2020	998	0	0,00	42,08	73,05	81,16
2021	998	0	0,00	42,08	72,75	81,46
2022	993	0	0,00	41,89	73,82	81,97
2023	993	0	0,00	41,89	74,52	81,27
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok						

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2018	998	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	998	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	998	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	998	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	993	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	993	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok							

Porcsalma településen 17 bérlakás van. Porcsalma önkormányzatának bérlakásai az alkalmazottai számára nyújt lakhatási lehetőséget, kiemelten a hiányszakmák esetében, pl. a védőnők, pedagógusok letelepedése érdekében. A bérleti díj a lakáspiaci árak alatt van, de az állagmegóvást a vagyონrendelétünknek megfelelően biztosítja.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat 2021. évtől 6 db szociális bérlakással rendelkezik, melyet pályázat útján (EFOP-2.4-1.) bocsájtott az arra rászorulóknak rendelkezésére. Az önkormányzat 2021. évtől 6 db szociális bérlakással rendelkezik, melyet az EFOP-2.4.1-16-2017-00103 azonosító számú projekt keretében vásárolt, újított fel, és bocsájtott az arra rászorulóknak rendelkezésére. A szociális bérlakásokban jelenleg, 2025. szeptemberében 45 fő él, 12 felnőtt és 33 gyerek.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Lakáscélra használt, nem lakáscélú ingatlant a településen nem tartunk nyilván.

d, elégtelen lakhatási körülmények

A vizsgált időszakban az önkormányzat által feltárt, elháríthatatlan, hosszútávon fennálló veszélyes lakhatási helyzet nem volt. Eseti ügyekben jártunk el, illetve nyújtottunk segítséget a lakhatás biztosítása érdekében.

e) lakhatást segítő támogatások

A helyi lakosok rászorultságtól függően lakásfenntartási támogatást igényelhettek, 2015. évtől települési lakhatási támogatásként szerepel.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2018	388	990
2019	981	996
2020	1 128	1 594
2021	1 127	1 552
2022	1 092	1 501
2023	1 106	1 370
Forrás: TelR, KSH Tstar		

f) eladósodottság

Az eladósodottság ismert probléma a településen, de annak mértékére semmilyen adat, mutató nem áll rendelkezésünkre.

Jellemző a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő települési támogatás a lakhatási támogatás.

A lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése jellemző.

A halmozottan hátrányos helyzetűek közül megkérdezettek mindegyike beszámolt valamilyen, adósság miatt bekövetkezett korlátozásról, és az Önkormányzat Népjóléti Bizottságához is gyakran érkezik segítségkérés áram, és/vagy gáz szolgáltatás visszaállíttatása érdekében.

A nehéz helyzetben levő családok problémáinak kezelésében a védendő fogyasztó lehetősége nyújthat segítséget.

[Az EFOP-1.6.2-16-2017-00083 számú projekt keretében számos életvezetési workshop került lebonyolításra, mely adósság kezelő, és adósság megelőző tanácsokkal látta el a résztvevőket.](#)

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületen lévő lakóház, nem lakóövezetben lakó népességet nem tartunk nyilván.

A közműszolgáltatások elérhetősége két utcában korlátozott:

- a Toldi utcán a vezetékes gáz a lakosság csekély igénye miatt nem lett kiépítve, szennyvízcsatorna sem lett kiépítve (nagyon kevés az ivóvízbekötések száma)
- a Lehel közben csak a szennyvízcsatorna hiányzik (az indok ugyanaz)

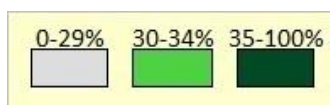
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

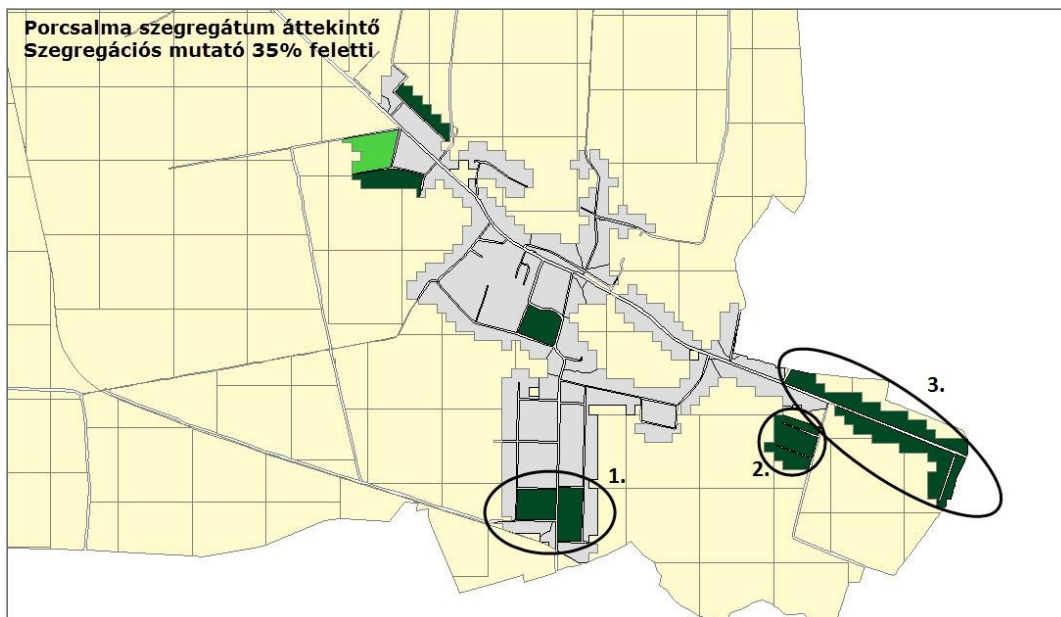
- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

A 2011-es népszámlálás adatainak felhasználásával elkészült az országos szegregátum térkép, az 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet definiálja a szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület fogalmát, amely „a szegregációs mutatóval lehatárolt olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státusz csökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges, szegregált, vagy szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy, vagy több településrésznek is.” A jogszabály előírja, hogy szegregálódott, illetve szegregációval veszélyeztetett területek azonosításához az ún. szegregációs mutatót kell alkalmazni, mely a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül. A két kritériumnak együttesen (vagyis személyenként) szükséges teljesülnie. Szegregátumnak minősülnek azok a területek, ahol az alacsony státuszú népesség aránya meghaladja a 40%-ot. A szegregátumok kétezer fő alatti települések esetében a települések egésze szintjén, kétezer fő feletti települések esetében a településrészek (háztömbök) szintjén jelölhetők ki.

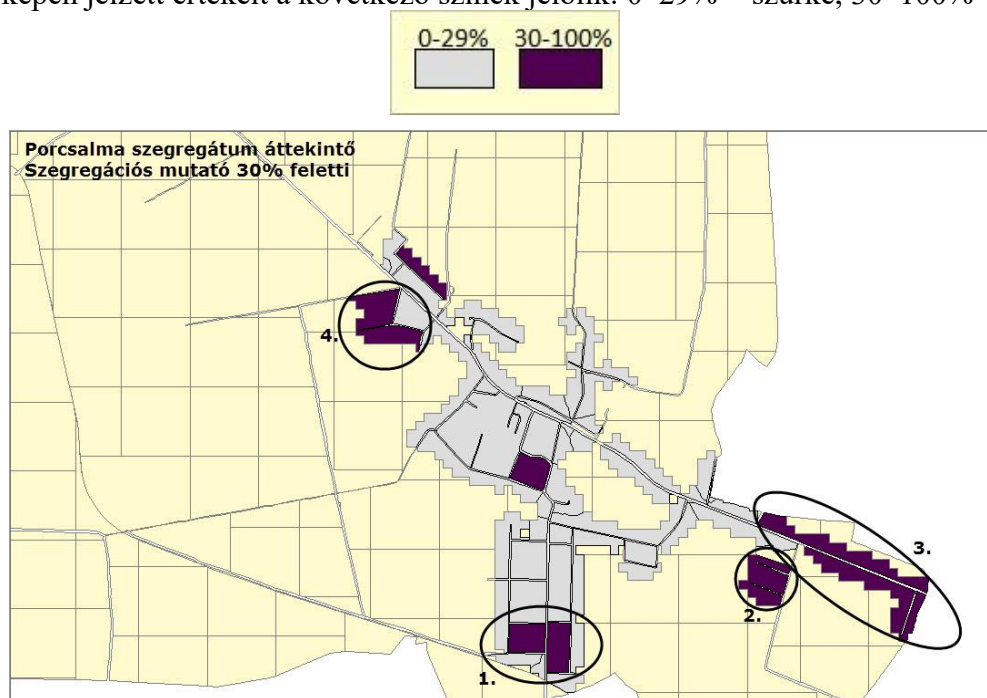
A szegregátum településen való elhelyezkedését és kiterjedését az alábbi térképrész jól szemlélteti. A 2. és 3. szegregátum házai alappal rendelkező, téglafalú, többnyire komfort nélküli lakóházak. Udvarral, előkerttel, kerttel rendelkeznek, közművekhez részben csatlakoznak. Szilárd burkolatú úttal, vezetékes vízzel és gázzal a szegregált terület kb. harmada ellátott, szennyvízcsatorna, kábelhálózat, elvétve áll rendelkezésre. A házakban jellemzően nincs fürdőszoba, WC, kis alapterületen nagy számban laknak együtt, különösen fűtési szezonban zsúfoltak.

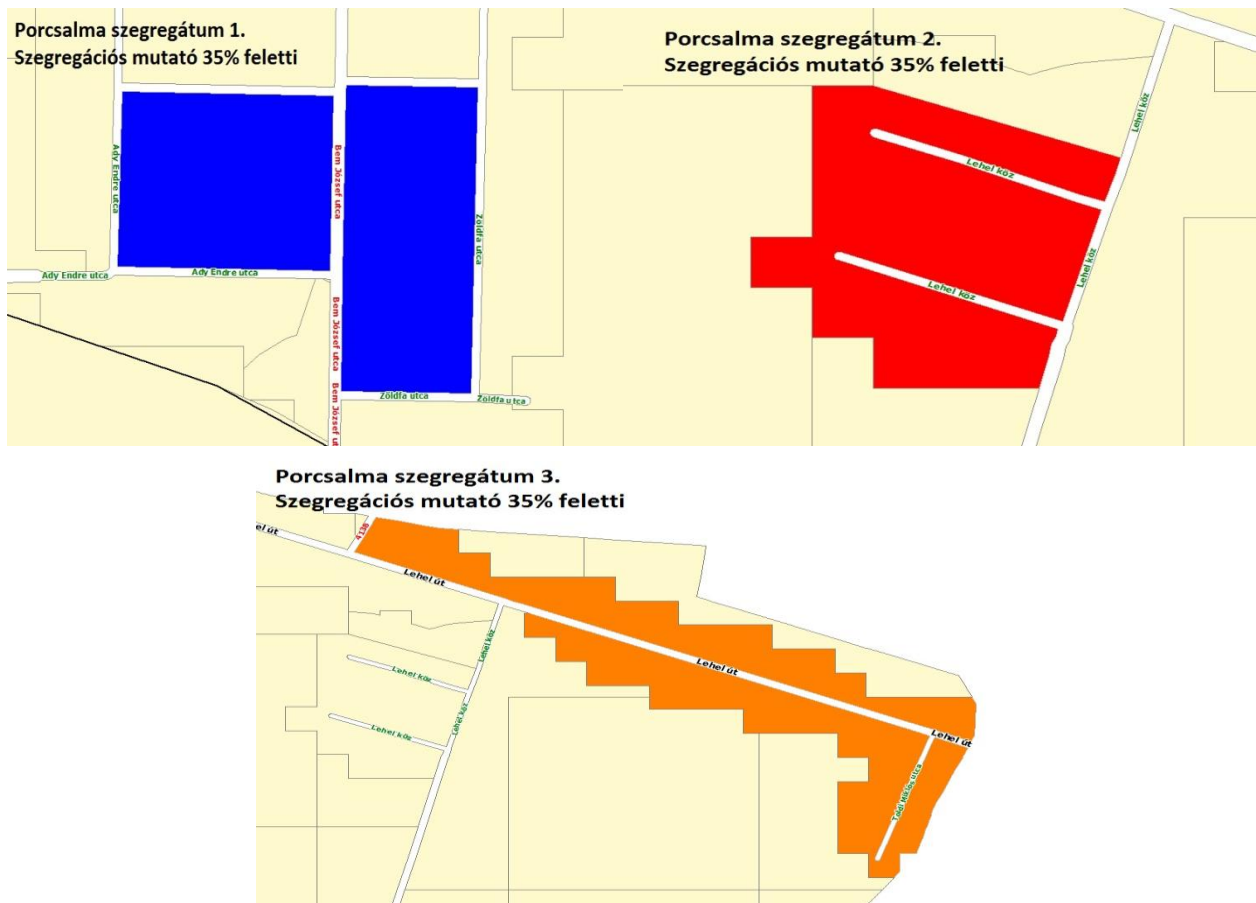
Az egyik áttekintő kartogramon a szegregációs mutató 35%, illetve afeletti értéket vesz fel. Ez a térkép azt is mutatja, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 30–34%, az ilyen területek szegregáció szempontjából veszélyeztetett területnek számítanak. (Jelmagyarázat: a szegregációs mutató térképen jelzett értékeit a következő színek jelölik: 0–29% = szürke, 30–34% = világoszöld, 35–100% = sötétzöld)

A másik áttekintő kartogram a szegregációs mutató 30%-os határértéke mellett együttesen mutatja a szegregátumokat és a szegregációval veszélyeztetett területeket. (Jelmagyarázat: a szegregációs mutató térképen jelzett értékeit a következő színek jelölik: 0–29% = szürke, 30–100% = lila)

A térképek a település belterületén található szegregátumokat jelenítik meg.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

A szegregátumban a roma lakosság 90 %-a, a teljes lakosság közel egyharmada él. Magas a sokgyermekes és kisgyermekes családok száma, az ott lakók teljes köre alacsony képzettségű, az ott élők közel fele még soha nem dolgozott szervezeten.

Az ott élő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és szüleik beilleszkedését, a hátrányok csökkentését célozza a Biztos Kezdet Gyerekház üzemeltetése, sikerrel.

A Református Szeretetszolgálat Jelenlét Pontja 2021-től nyújt segítséget az itt élő lakosságnak.

Az Önkormányzat kiemelten kezeli a romák helyzetét, ezt mutatják az elnyert pályázatok, programok, fejlesztések, az életkörülmények javítását, az integrációt, oktatást és egészségügyet kívánja elérhetővé tenni a település minden lakosa (roma és nem roma) számára, ill. ezek színvonalának javítását tűzte ki célul.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A szegregátumban élők egyre nagyobb körében az utóbbi években komoly igény támadt a kitörésre. Az önkormányzat igyekszik támogatni ezt a lakossági réteget. Az EFOP-1.6.2 és az EFOP-2.4.1. Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal pályázat lehetőséget nyújtott a szegregátumban élők felzárkóztatására, közszolgáltatásokhoz való hozzáférésük javítására, a települési kohézió erősítésére. A projektekbe a 2. számú szegregátum került bevonásra. Az óvodába és iskolába járó gyermekek, és fiatal szüleik igényessége azt indikálja,

hogy más környezetben, jobb ellátást biztosítva teremtsék meg a családok, főleg a gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges környezetet.

A település más területeire kiköltözők a legalább szakiskolai végzettséggel rendelkezők köréből kerülnek ki, akik közül a család legalább egy tagja folyamatosan dolgozik, kereső tevékenységet folytat.

Az igények felkeltésében fontos szerepe van az óvodának, az iskolának és az ott mutatott jó példának, jó gyakorlatnak.

2014-ben átadásra került a szegregátum központjában felújított Községi Ház, melynek szolgáltatását elsősorban a roma nemzetiséghez tartozó lakosság veszi igénybe (mosás, fürdési lehetőség). A Gyerekesély Program időközben lejárt, de a korábban biztosított szolgáltatásokat az Önkormányzat saját forrásból továbbra is biztosítja. [Számos szolgáltatást biztosít a Csillag Szolgáltató Pont is \(mosás, fürdési lehetőség\).](#)

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

- a háziorvosi ellátásról,

A település vállalkozó háziorvosának munkáját két ápolónő segíti. Helyben biztosítják a munkavállalók és munkáltatók számára a foglalkozás egészségügyi és más egészségügyi alkalmassági vizsgálatokat is. A vegyes körzetben a gyermekorvosi ellátást is a háziorvos végzi. Az orvosi rendelő épülete akadálymentesített.

- a fogorvosi alap ellátásról,

A fogorvosi alapellátás helyben biztosított, a felnőtt lakosság és a szomszédos települések lakossága mellett biztosítják az iskolások fogászati szűrését is.

- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,

Az ügyeleti alapellátást 2023. március 1-től Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében az Országos Mentőszolgálat látja el.

A háziorvosi ügyeleti ellátás azokat szolgálja, akik a háziorvosi vizsgálatot, ellátást ügyeleti időben vennék igénybe. Az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátást a kistérség székhelyén, Csengerben működő központi orvosi ügyelet látja el, hétköznap 16:00-22:00 óra között és munkaszüneti napon 08:00-14:00 óra között. A hívásra betegekhez való eljutást külön ügyeleti gépkocsival biztosítják.

- a védőnői ellátásról.

Két védőnői körzetünk van és mindkettő betöltött. A lakosság ellátása mellett az iskolában és az óvodában is biztosítja a szolgáltatást. Az akadálymentesség itt is biztosított.

Gyógyszertár a településen rendelkezésre áll, a lakossági igényeknek megfelelő nyitva tartással.

A járóbeteg-szakellátást és a fekvőbeteg ellátást is három közeli városban, Csengeren, Fehérgyarmaton vagy Mátészalkán is igénybe veheti a lakosság. Speciális ellátási igény esetén a vármegyei ellátó rendszerben bármelyik kórházban elérhetik a szükséges vizsgálatot, vagy kezelést.

Sürgős esetben a betegek gyors ellátásában a Csengerben lévő Mentőállomás látja el a szállítási feladatokat, más esetekben a Mátészalka központú betegszállítás vehető igénybe.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	0	0	1	174	24,54
2019	1	0	0	1	161	22,69
2020	1	0	0	1	161	29,47
2021	1	0	0	1	169	36,49
2022	1	0	0	1	166	18,52
2023	1	0	0	1	182	28,13

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátottak számában jelentős csökkenése tapasztalható a 2018-as évben. 2015. március 1-től ez az ellátás a Kormányhivatalok hatáskörébe került, de csak normatív, illetve alanyi jogon állapít meg támogatást, a méltányossági ellátás megszüntetésre került.

Az Önkormányzat rendszeres települési támogatás formájában, rendelet alapján tud havi anyagi segítséget nyújtani azoknak, akik továbbra is rá vannak szorulva a már megszüntetett támogatásokra és nem jogosultak közgyógyellátásra.

- b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Porcsalmán a népegészségügyi szűrések szervezése rendszeres, a részvételt megfelelő módon nyilvántartják, dokumentálják, a kiszűrt esetek további vizsgálatáról, ellátásáról a háziorvosi rendszer gondoskodik. A szűrővizsgálatokat az egyes intézményekben, mobilbuszokon vagy a háziorvosi, illetve fogorvosi rendelőben, helyben veheti igénybe a lakosság. Jellemző a magas részvételi arány, egy-egy tüdőszűrő vizsgálaton pl., meghaladja a 78%-ot.

A nők körében végzett emlőszűrések és méhnyak-szűrések igénybevétele eltérő. Emlőszűrésen a szervezett szállításnak és a névre szóló behívásnak köszönhetően a behívottak közel 70%-a megjelenik. Méhnyak-szűrésen a megjelenés nem éri el a 40%-ot.

A kötelező védőoltások jelentősége a településen általánosan elismert, a kötelező védőoltás elutasítása nem jellemző. Kedvező volt az anya-lánya program fogadtatása is a HPV vírus elleni védőoltás megszervezésekor, és magas az időszakos, eseti védőoltást (pl. influenza,) kérők száma főleg az idősek, krónikus betegek és kisgyermekesek körében. Kiemelt a helyi egészségügyi ellátás keretében végzett prevenció, illetve felvilágosító tevékenység is, amelyet a háziorvos, a védőnők, illetve esetenként meghívott szakemberek (pl. drogprevenció) látnak el. A szűrővizsgálatok szervezésében segítséget nyújt a Református Szeretetszolgálat Jelenlét Pontja is.

Az EFOP-1.6.2-16-2017-00083 számú projekt keretében egészségügyi szűrővizsgálatokat szerveztünk három alkalommal. Mobil szűrőbusz igénybevételével az önkormányzat együttműködve az intézményekkel a továbbiakban is igyekszik ezt megvalósítani

A betegségek megelőzésének fontos eszköze a szűréseken való részvételre való további ösztönzés, és a felvilágosító tevékenység kiterjesztése a veszélyeztetett korú felnőtt lakosság körében. Az önkormányzatnak és a helyi civil szervezeteknek továbbra is szerepet kell vállalniuk az 50 év feletti nők körében a méhnyak rák és a mellrák az 50 év feletti férfiak prosztata és végbéldaganat, tüdő daganat megelőzését szolgáló szűrővizsgálatok népszerűsítésében.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A rehabilitációs ellátásokhoz való hozzáférés a lakosság számára az egészségügyi ellátórendszeren keresztül biztosított, a vármegyei kórház rehabilitációs osztályain, Fehérgyarmat és Mátészalka telephelyeken. A gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődésében jelentkező problémák feltárása, megoldása, a szükséges fejlesztő és rehabilitációs folyamatok megvalósítása több szakma együttes tevékenységével realizálódik. Az egészségügyi-, oktatási- és szociális intézményrendszer szereplői közötti kapcsolati háló kiterjedtsége, a kapcsolatok intenzitása, minősége megfelelő a kistérségi ellátásban. Az EFOP-1.6.2-16-2017-00083 számú projekt keretében koragyermekkori fejlesztések elérését támogató programokat valósítottunk meg a Csillag Szolgáltató házban szülők részére óvodapedagógusok segítségével. Az iskoláskorú gyermekek részére kompetencia fejlesztő foglalkozásokon vettek részt a gyerekek a projekt támogatásával. A bölcsődében és az óvodában működik a korai fejlesztés és gondoskodás. A helyi, - jelenleg a Porcsalmai Református Egyház által üzemeltetett Szociális Szolgáltató Központ a gyermekek és a felnőttek testi-lelki-szellemi, és a családok életvitelében jelentkező problémák feltárásáért, megoldásáért, jelzőrendszert működtet, tanácsadást folytat.

Jelzőrendszer egységei:

- szociális szolgáltatót végző intézmények
- gyermekjóléti szolgálat,
- az egészségügyi szolgáltatót nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos,
- a családsegítő szolgálat
- a köznevelési intézmények
- a rendőrség
- az ügyészség
- a bíróság
- a pártfogó felügyelői szolgálat
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása
- az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek
- a munkaügyi hatóság
- egyházak, civil szervezetek alapítványok

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat és/vagy a Szociális Szolgáltató Központ által biztosított közétkeztetés során egyaránt fontos, az életkornak és az egészségi állapotnak való megfelelés, ugyanakkor az egészséges, korszerű étrend megismertetése, elfogadtatása.

A közétkeztetést végző intézmények egyaránt törekednek az egészséges, változatos étkeztetés kialakítására, a nem megfelelő gyakorisággal használt nyersanyagok (pl. hal, gyümölcs, teljes őrlésű pékáru) szélesebb körű alkalmazására, a helyi termékek, legalább 30%-os megjelenítésére és a legfontosabb táplálkozási kockázati tényezők csökkentésére (pl. só és zsír használat). A közmunkaprogram fenntartása révén a helyi alapanyagok mértéke folyamatosan nő a közétkeztetés terén. Fontos szempont a helyben termelt nyersanyagok, elsősorban a friss zöldség és gyümölcs széleskörű felhasználása, az iskoláskorú gyermekek körében a szünidei gyermekétkeztetés megszervezése, biztosítása.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Porcsalmán sportnapokat a helyi általános iskola szervez rendszeresen, általában negyedévente, a szülők, és családtagok bevonásával, civil szervezetek közreműködésével és támogatásával.

Az óvodában külön tornaszoba biztosítja a gyerekek testnevelését.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében, és támogatásával a helyi roma fiatalok térségi labdarúgóturnákon rendszeresen részt vesznek.

Az EFOP-2.4.1-16-2017-00103 számú projekt keretében új játszótér épült a Lehel közben. A játszótér egy közösségi tér, ahol a gyerekek mellett a szülők is találkozhatnak. A játszótéren töltött idő a gyermekek testi és lelki fejlődése szempontjából egyaránt fontos.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az egyház biztosítják. A Sztv. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat. Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, nappali ellátás. Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést Porcsalmán a Szociális Szolgáltató Központ szervezésében biztosított, és valósul meg. Az intézmény több alapellátást lát el, úgymint idősök nappali foglalkoztatója, házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, demens és fogyatékos emberek nappali ellátása és szakosított ellátás az időskorúak bentlakásos gondozóháza. Ezen feladatok nem csak helyben, hanem más környékbeli településeken is működnek, amely biztosítja a kistérségben élő emberek ellátását.

g) drogrevenációs szolgáltatások;

Drogrevenációs előadásokat az általános iskolában a védőnők, rendőrség, valamint a Református Szeretetszolgálat Jelenlét Pontja szervez tanórai keret között és egyéb szabadiós foglalkozásokon.

Az EFOP-1.6.2-16-2017-00083 számú projekt keretében az általános iskolában 6 alkalommal vettek részt a gyerekek drogrevenációs felvilágosító programokon.

Az iskola kiemelt prevenciós szintér, mivel ez a korosztály döntő fejlődési szakaszban van mind az egészséget veszélyeztető magatartásmódok kialakulása, mind az értékek, gondolkodásmódok alakítása szempontjából. Fontos, hogy minél fiatalabb korban megismerjék az addiktív szereket, az azokhoz kapcsolódó veszélyeket, egészségi, szociális és társadalmi károsító hatásait.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Ilyen jellegű megkeresés nem érkezett sem az intézmények vezetői, sem a polgármesteri hivatal felé.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Helyi rendeletünknek megfelelően rendkívüli élethelyzetben szociális kölcsönt nyújtunk egyedi elbírálás alapján, amelyet lehetőség van részletekben megfizetni.

Az óvodai nevelésben a fogyatékos gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik, a gyógyszeres kezelés mellett nyugodt, fejlődésüket szolgáló környezetben.

Az általános iskolai oktatásban a fogyatékos gyermekek számára elérhető a gyógypedagógiai oktatás, foglalkozás.

A családok számára jelentős kedvezmény, hogy a három vagy több gyermekesek, a tartósan beteg gyerekeket nevelők, a gyermeküket egyedül nevelők, valamint a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek számára biztosított az ingyenes tankönyvellátás, ingyenes étkezés.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszer az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételét támogatja. A települési önkormányzatok által kiírt pályázati forrásokat Porcsalma Nagyközség Önkormányzata kiegészíti. Az Arany János Tehetséggondozó Program hátrányos helyzetű középiskolások számára nyújtotta lehetőséget településünkön az elmúlt években két gyermek használta ki.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0
Forrás: Önkormányzati adat	

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	igen	3 172	1
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A közösségi élet színterei településünkön jellemzően a munkahelyek, egyházak, civil szervezetek, és az önkormányzat. A lakosság mindennapjaiban a boltok, a piac, a fiatalok körében a parkok és a sportpálya is ide tartozik. Legjelentősebb közösségsszervező szerepe az óvodának és iskolának a hagyományörző rendezvényeken, az önkormányzatnak a falunapokon, a helyi egyházaknak

rendezvényeiken és az egyesületeknek, alapítványoknak van, szintén hagyományörzés és művészeti oktatás tekintetében.

Az EFOP-1.6.2-16-2017-00083 számú projekt keretében több olyan rendezvényt is tartottunk, ami az egész települést megszólította. Megvalósult 3 gasztro fesztivál, 3 gyereknap, 3 sportnap, 2 családi nap, 2 generációs nap.

A település életében legfontosabb, rendszeres, hagyománnyá vált programok a közös ünnepségek és az évenkénti közmeghallgatás. Mindenki résztvevője a nemzeti ünnepeken való megemlékezéseknek, az egyházakkal a búcsúk és a konfirmandusok találkozója, egyesületekkel a hagyományörző farsang és sportnapok, alapítványokkal művészeti bemutatók valósulnak meg biztosítva a kiegyensúlyozott közösségi életet. A Szociális Szolgáltató Központ szervezésében már hagyománnyá vált a lekvárfőzés, generációs napok megrendezése. Ezek a rendezvények a szegregátumban és a mélyszegénységben élők bevonásával szerveződnek és valósulnak meg.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Porcalsmán a lakosság és a roma kisebbség tagjai között a békés együttélés, az elfogadás a jellemző, kisebb, személyes, kezelhető konfliktusok mellett.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A településen az utóbbi években jó példaként jelent meg az évszaktaláltáskor megvalósuló ruhaosztás, a roma integrációra irányuló pályázat megvalósítása, felzárkóztató és szakmai képzések szervezése, Biztos Kezdet Gyerekház megvalósítása. Önkéntes munka során évente kétszer valósul meg a szemétszedés települési szinten, pedagógusok, hivatali és intézményi dolgozók önkéntesként vesznek részt a rendezvények szervezésében és lebonyolításában, de biztosított a kötelező önkéntes munka teljesítése is.

A helyi polgárőr egyesületrészt vesz az önkormányzati rendezvényeken, ünnepeken, segíti az intézmények munkáját, jelenléte emeli a lakosság biztonságérzetét.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Porcalsma Nagyközség Roma Nemzetiségi Önkormányzata a roma kultúra és a hagyományok ápolását a közösségi rendezvényeiken valósítja meg. Hagyománnyá vált a Roma nap megszervezése, melyre vendég előadókat hívnak meg, valamint a szomszéd települések nemzetiségi önkormányzatának képviselőit is vendégül látják. Minden évben támogatják a jó tanuló romagyerekeket, ösztönözve ezzel a továbbtanulásra a diákokat. A települési önkormányzat együttműködik a nemzetiségi önkormányzattal, támogatja működését.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Civil és egyházi szervezetek, önszerveződések működnek a településen. (Nemzedékek Hidja, Pom-Pom Nagyik, Búzakalász Férfikórus, Polgárőr Egyesület) Ezeken a szervezetek, önszerveződések részt vesznek rendezvényeken, programokat szerveznek. Az önkormányzat támogatja a civil szervezetek működését.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Porcsalmán magyar és a roma kisebbséghez tartozó állampolgárok élnek, ennek megfelelően roma nemzetiségi önkormányzat is működik. A hatékony, korrekt és folyamatos együttműködés, a közös munka feltételeit Együttműködési megállapodásba foglaltuk. [Aktív, tevékeny partnerei voltak az EFOP-1.6.2-16-2017-00083 számú projekt megvalósának.](#) A településen élő roma nemzetiségűek számát a népszámláláskor felvett adatok és a bejelentett változások számából határozzuk meg, így az közelítő adat. Arányuk a településen megközelítőleg egyharmad, a nevelési-, oktatási intézményekben eléri a 80 %-ot.

Önkormányzatunk és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat együttes célja valamennyi területen, programokkal, intézkedésekkel, jó példával:

- képesség és kompetencia fejlesztése,
- a szabadidő hasznos eltöltésének elsajátítása, képzése,
- a bűncselekmény visszaszorítása,
- a társadalomba való beilleszkedési nehézségek kiküszöbölése,
- az alapvető társadalmi és életviteli normák elsajátíttatása
- helyes nevelési elvek megtanítása,
- higiénés szokások kialakítása,
- felelősségteljes gyermekvállalás megtanítása,
- társadalomba való visszaintegrálás segítése.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegregáció bővülésének megakadályozása	A romák integrációjának, felzárkóztatásának biztosítása
Öröklődik a hátrányos helyzet.	Felzárkóztatás, fejlesztés, ösztöndíjak, tanácsadás, felvilágosítás szervezése.
Nem megfelelő képzettség, alacsony iskolai végzettség	Képzések, általános iskolai tanulmányok folytatásának biztosítása
Felelőtlen gyermekvállalás	Megelőzés, felvilágosítás, tanácsadások szervezése
Higiéniai problémák, hiányosságok	Prevenációs programok szervezése, egészségügyi felhívások, programok. Megelőzésre irányuló előadások megtartása szakemberek bevonásával.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv célként tűzi ki a gyermekek jogainak védelmét, biztosítását, az állam, önkormányzat, gyermekek védelmét ellátó

jogi és jogi személyiséggel nem rendelkező intézmények ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak az érdekek érvényesítésében.

Továbbá megemlíti a veszélyeztetettség megszüntetését, a családban való nevelkedés fontosságát, illetve azt, hogy az egyenlő bánásmód elve megvalósuljon a törvény által.

Az ellátórendszer támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat s emellett a megelőző tevékenységét a szociális, köznevelési, egészségügyi, közművelődési, sport és civil szervezeteinek hálózatán keresztül és együttműködve tudja végezni. Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményekben jelen van. A gyermekek esélyegyenlősége az egyenlő bánásmód szerint jól működik.

Porcsalma Nagyközség állandó népességének száma 2025. január 01. napján: 2842 fő, ebből a 0-18 évesek száma összesen: 791 fő. A gyakorlatban ebből a korosztályból kerülhet ki a veszélyeztetett és védelembe vett kiskorú gyermekek száma.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 405	1 381	2786	50,43%	49,57%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			147	5,28%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	301	292	593	10,80%	10,48%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	53	62	115	1,90%	2,23%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A törvény szerint a veszélyeztetettség olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekvédelmi feladatok meghatározásánál elsődleges annak tisztázása, hogy a különböző helyzetek hogyan és miért sorolódnak a gyermekvédelmi problémák közé.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek életkörülményeit és szociális helyzetét, a gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségleteit, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét. A problémák feltárása és minél teljesebb körű megszüntetése érdekében jelzőrendszert működtet, melynek tagjai a köznevelési intézmények vezetői, az osztályfőnökök, a háziorvos, a védőnők, a települési jegyző, az egyházak képviselői, rendőrség.

A veszélyeztetettség kialakulásában különböző tényezők játszanak szerepet. A gyermekek fejlődését veszélyeztető tényezők mérlegelésekor, a kockázatelemzés során figyelembe vett problémák lehetnek súlyosak és kiemelten súlyosak.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi.

Védelembe vételre jellemzően azoknál a gyermekeknél kerül sor, akiket a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársai korábban az alapellátásban már gondoztak.

A védelembe vétel legjellemzőbb és leggyakoribb okai: - a szülők közötti egyre súlyosabb és mélyebb konfliktusok, gyermekek előtt zajló veszekedések, tettlegesség

- magatartási problémák, csavargás, bűncselekmény elkövetése, felszínes szülő-gyerek kapcsolat.

A községben – a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat tájékoztatója szerint – az alábbi területek igényelnek valamilyen beavatkozást a szakemberek részéről:

- gyermeknevelési nehézségek,
- magatartás-, és teljesítményzavar,
- anyagi, megélhetési problémák,
- családi konfliktusok - szülő, vagy család életvitele.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	27	n.a.
2019	10	65
2020	29	60
2021	21	76
2022	29	69
2023	15	85
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény a szociálisan rászoruló kiskorúak vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása.

Ennek formái:

- gyermekétkeztetés normatív kedvezmény,
- pénzbeli támogatás,
- külön jogszabály szerint egyéb kedvezmény.

Gyermek jogán járó helyi juttatás a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.

A gyermekjóléti pénzbeli ellátásokat a gyermekek védelméről és a gyámügyi eljárásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján tervezi az önkormányzatunk.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2018	496
2019	494
2020	509
2021	519
2022	502
2023	475
Forrás: TelIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok	

Településünkön a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma hasonlóan magasán alakul.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a család egy főre jutó havi nettó jövedelme határozza meg. A támogatás évente két alkalommal kerül kifizetésre, gyermekenként 6.000, -Ft, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 6.500, - Ft összeget biztosít.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Porcsalma Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátások helyi szabályozásáról szóló 8/2021. (IX. 10.) önkormányzati rendelete szabályozza a gyermek jogán járó helyi juttatásokat.

Ilyen az évente egy alkalommal járó nevelési- és tanévkezdési támogatás, valamint a rendszeres települési támogatás keretében nyújtott ellátás a Bursa Hungarica ösztöndíjtámogatás, az Arany János Tehetséggondozó Programban résztvevők támogatása, és a felsőoktatásban tanulók támogatása.

Nevelési- és tanévkezdési támogatás:

Amennyiben az önkormányzat éves költségvetése lehetővé teszi, a tanév, valamint a nevelési év kezdetével járó anyagi terhek enyhítésére, évi egyszeri alkalommal a rendkívüli települési támogatás keretében nevelési- és tanévkezdési támogatást nyújt a Porcsalma községben lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező és életvitelszerűen a településen élő óvodások, általános iskolai, középiskolai, valamint felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulói jogviszonyban álló fiatal felnőtt, illetve kiskorú esetén a szülő, vagy törvényes képviselő részére.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	7	8	15
2019	7	10	17
2020	6	9	15
2021	9	8	17
2022	9	8	17
2023	8	4	12
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A gyermekekkel foglalkozó intézményeink szakemberei tapasztalata megegyezik az országosan ismerttel, miszerint a mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű és tápértékű egészséges táplálékhoz. Ezért kiemelten kezeljük az önkormányzat által biztosított étkeztetés szervezését és folyamatosságát. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők térítésmentesen étkezhetnek. Rendszeresen biztosítjuk a szünidei étkezés lehetőségét is a rászorulóknak.

Az önkormányzat – a gyermekvédelmi kedvezmény biztosította keretek között – természetben nyújtott szociális ellátásként a gyermekintézményben fizetendő térítési díjat teljes egészében átvállalja.

A törvény alapján, gyermekétkeztetés esetén az óvodás, az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek részére az intézményi térítési díj 100 %-át, a három- vagy több gyermeket nevelő családoknál gyermekenként 50 %-át, a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át kellett az önkormányzatnak biztosítani.

Az önkormányzat a képviselőtestület döntése alapján a gyermekétkeztetés intézményi térítési díjához az elmúlt években támogatást nyújtott azért, hogy a Gyvt. szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülő gyermekek számára is biztosítsa az ingyenes étkeztetés lehetőségét.

Szünidei gyermekétkeztetés

2016. január 1-től a Gyvt. szabályozása alapján a települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatként biztosítják a szünidei gyermekétkeztetést, melynek keretében –a szülő kérelmére a települési önkormányzatnak napi egyszer-elsősorban helyben elfogyasztott –meleg ételt kell biztosítania valamennyi a tanév rendjéről szóló EMMI rendeletben meghatározott iskolai szünidő, valamint az óvoda és bölcsőde ezen időszakoknak megfelelő zárva tartása időtartamára eső munkanapokon a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (5 hónapos kortól 18 éves korig) részére , ideértve azokat a gyermekeket is akik nem rendelkeznek intézményi – bölcsődei, óvodai, valamint iskolai tanulói jogviszonnyal.

- e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Településünkön élő magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekekről tudomásunk nincs.

- f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nincs adat külföldről visszatért hátrányos helyzetű családban élő gyerekekről.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Porcsalmán, a szegregált környezetben élő gyermekek felzárkóztatása a Biztos Kezdet Gyerekházban, és a [Csillagházban](#) való foglalkozásoknak köszönhetően kora gyermekkorban, sőt csecsemőkorban elkezdődhet. A roma gyermekek és fiatalok lemaradása korábban az oktatási rendszerbe lépéskor derült ki, mert az előkészítő foglalkozásokon kisebb arányban vettek részt, mint a nem roma lakosság. A Biztos Kezdet Gyerekház létrejöttével ezen, hátrányok leküzdésében segít, hiszen olyan az ott dolgozók, olyan feladatokat végeznek/végeztetnek és programokat szerveznek, ahol a főként a rászoruló helyzetű szülők és kisgyermekük napi elvégzendő cselekedeteiben mutatnak kicsit más irányt, mint az eddig elsajátított, megszokott. Például: angol WC használata, kézmosás jelentősége és technikája, otthoni higiénés és fertőtlenítési tanácsok, egészséges és változatos otthoni ételek közös elkészítése.

Az EFOP-1.6.2-16-2017-00083 számú projekt keretében a szegregátumban élő gyermekeknek rendszeresen biztosítottunk programokat, amelyeket a program befejezését követően is folytatunk. (tanulást segítő foglalkozások, kompetencia fejlesztő foglalkozások, felzárkóztató segítő programok, kirándulások)

A szegregált lakókörnyezetben élő roma gyermekek egészségi állapota és életkörülményeik rosszabbak, mint a nem romáké, mindezek negatív hatása megfigyelhető az intézményi megjelenésükkor. A szegregáltan élő gyermekek között, igen magas a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű, illetve a veszélyeztetett és védelembe vett gyermekek aránya. Az esélyegyenlőség megteremtését pályázatokban való részvétellel és szakemberek bevonásával segítjük, de jelentős feladata van a helyi szakembereknek, jelzőrendszerei tagoknak, Család- és gyermekjóléti Szolgálat munkatársainak is.

Iskolánkban ma már nem jellemző a magántanulók magas száma. Az osztályokban a csoportbontásos foglalkozások lehetővé teszik a lassabban haladók számára is az alapvető ismeretek elsajátítását, ugyanakkor a tehetséggondozást is.

Az óvodai fejlesztő programok, iskolai eredményességet mérő mutatók (továbbtanulás, kompetenciamérés stb.) vagy alternatív programokban való részvételük (pl. szakkörök, művészeti oktatás) az elmúlt években emelkedtek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Porcsalmán a védőnői szolgálat 2 fő védőnővel működik, akik területi megosztás szerint látják feladataikat külön erre a célra kialakított épületben. A védőnő tevékenységük során a lakosság szélesebb rétegével kerülnek kapcsolatba, a terhes-gondozás, csecsemő-, és kisgyermek ellátás mellett az óvodában és az iskolában is végeznek tisztasági ellenőrzést, egészségügyi felvilágosítást, ismeretterjesztést.

A kismamák és kisgyermek otthonukban történő látogatása során tapasztalatot szereznek az életkörülményekről, indokoltság esetén jelzéssel élnek a veszélyeztetett érdekében. A védőnők szorosan együttműködnek a háziorvossal, jó kapcsolatot ápolnak az intézményvezetőkkel. Bekapcsolódnak a szűrővizsgálatok és kötelező védőoltások szervezésébe és lebonyolításába is.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	2	191	95,50
2019	2	188	94,00
2020	2	192	96,00
2021	2	191	95,50
2022	2	185	92,50
2023	2	183	91,50
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Porcsalmán a két orvosi körzet egyikét az önkormányzat gyermekorvosi körzetté minősítette, de szakorvos hiányában az jelenleg sem működik. Gyermekorvosi praxis a szomszédos településeken sincs, a legfontosabb ellátásokat – beleértve az iskolaorvosi ellátást is -, helyben, a háziorvos nyújtja. A gyermekfogászati ellátás a helyi fogászati körzetben valósul meg.

Széleskörű gyermekorvosi szakellátás legközelebb a fehérgyarmati és a mátészalkai kórházban biztosított járó és fekvőbeteg ellátás tekintetében is. Az egészségügyi szolgáltatások közül a legfontosabbnak a betegség kialakulásának megelőzését tartjuk, ezért közösségi rendezvényeken, illetve esetenként az óvodában, iskolában a pedagógusok, orvosok és a védőnők közreműködésével egészségmegőrző napokat szerveznek, ahol felhívják a figyelmet a betegség megelőzésének fontosságára, lehetőségeire, szabályaira. Szezonális és fertőző betegségek megjelenésekor minden lehetséges fórumon - szülői értekezleten, családlátogatáson is felhívják a felnőttek figyelmét, a megelőzés érdekében otthon is követendő teendőkre.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.
2023	1	0	0	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok					

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves gyermekek speciális ellátása a tanulási képességet vizsgáló bizottságok szakvéleménye alapján történik. Az óvodában elvégezhető fejlesztések helyben megoldottak, a pedagógiai tervekben ezek feltételei biztosítottak.

Porcsalman az iskolás kort megelőzően rendelkezésre álló korai fejlesztési lehetőségekről az előző pontokban írtunk. Az óvodai nevelésen túl nagy jelentősége van a Biztos Kezdet Gyerekház adta lehetőségeknek, amely iránti érdeklődés fokozott.

A településen egy mini bölcsőde 7 fővel és napközi otthonos óvoda működik, hat óvodai csoporttal. Az óvodai férőhelyek száma 150. Az óvodába beíratott gyermekek száma a 2023-as évben 136 fő volt. A számokból kitűnik, hogy a csoportlétszám megegyezik a törvényben megengedettel. 2023-ban 60 fő HH-s és 32 fő HHH-s gyermek volt az óvodában. Ebből is látszik, hogy közel fele hátrányos helyzetűnek minősül. Csoportjaik osztatlan és részben osztott csoportszerkezetűek, amelyekbe minden 3-6-7 éves korú gyereket tudnak fogadni. A két és fél éves korú gyermek csak abban az esetben vehető fel az óvodába, ha minden harmadik életévét betöltött gyermek számára biztosított az elhelyezés és még van üres férőhely.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Gyermekjóléti ellátás helyben biztosított, a Csengeri Kistérségi központtal, porcsalmai székhellyel, pátyodi telephellyel 1 fő gyermekjóléti és családsegítő alkalmazottal látja el a feladatot.

Az alapellátás célja olyan, a gyermekek érdekeit védő speciális, személyes, szociális szolgáltatás biztosítása, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermekek testi-lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítését, a veszélyeztetettségének megelőzését a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége.

A jelzőrendszer tagjai: Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, jegyző, orvos, védőnő, a közoktatási intézmények, rendőrség, civil szervezetek stb. Közoktatási intézményeinkben dolgozó gyermekvédelmi felelősök szoros kapcsolatot tartanak a gyermekjóléti szolgálattal.

A gyermekjóléti szolgálat feladata:

- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése,
- a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése,
- a gyermek testi- lelki egészségének, családban nevelésének elősegítése,
- a családból kiemelt gyermek zökkenőmentes visszahelyezése az otthonába,
- tájékoztatni a gyermeket, ill. a szülőt azokról a társadalmi normákról, jogokról, kötelességekről, amelyek összefüggésben állnak a gyermekek testi-, lelki-, értelmi fejlődésével,
- a támogatáshoz való hozzájutás segítése keretében a gyermekjóléti szolgálat felkészíti a családot a támogatás igénylésére és célszerű felhasználására,
- segítséget nyújt a gyermek kérelmének előterjesztéséhez,
- szükség esetén felveszi a kapcsolatot az illetékes hatósággal és tájékoztatja a gyermek szükségleteiről,
- minden esetben feladat, a gyermeki jogok tiszteletben tartása.

Az ellátottak köre:

Porcsalma település közigazgatási területén állandó lakóhellyel rendelkező

- magyar állampolgárságú,
- állandó tartózkodásra jogosító személy igazolvánnyal rendelkező bevándorolt,
- a magyar hatóságok által menekültként elismert gyerekek és fiatal felnőttek, valamint szüleik,
- a nem magyar állampolgárságú gyermek védelme érdekében, ha az intézkedés elmulasztása a gyermek veszélyeztetettségével vagy elháríthatatlan kárral járna.

Biztos Kezdet Gyerekház

Településünkön 2009. augusztus 1-től működik a Biztos Kezdet Gyerekház, melynek célja a képességfejlődés segítése, a kisgyermeket nevelő szülők minél korábbi szakszerű támogatása. Kiemelkedően nagy hangsúlyt kap a szülők bevonása és a velük való együttműködés. A gyerekház biztosítja a változatos tevékenységekhez szükséges játékokat és anyagokat, elérhetővé teszi a gyermekek mentális, fizikai fejlődéséhez szükséges eszközöket, környezetet, hogy nevelésük minél magasabb színvonalon valósuljon meg. A koragyermekkori szolgáltatások elérhetővé tétele nagyon fontos azon rászoruló családok számára, akik a körülményeik miatt nem tudják gyermekük számár biztosítani a fejlődést támogató, megfelelő körülményeket biztosítani.

Tanoda:

A Kolibri Oktatási és Kulturális Alapítvány pályázott 2012-ben egy tanoda típusú programra. A tanoda tevékenysége igazodik a tanév rendjéhez, ezért 2013. szeptember elején indult. Annyiban különbözik a tanév beosztásától, hogy egy-egy évad augusztus 31-ig tart, mert a nyári időszakban is szerveznek a tanulók számára közös tevékenységeket.

A tanodai munka szereplői a nyolc egyéni és csoportos foglalkozást tartó tanár, akik egyben mentorálási feladatokat látnak el. A mentorálás fejenként négy tanodai hallgató fejlesztését, eredményeinek nyomon követését, és sikerességének előmozdítását jelenti. A programba került gyerekek száma 30, de foglalkozásaink többségét több tanuló látogatja. Egyéni órarendek és egyéni fejlesztési tervek határozzák meg a munkánkat, egyéni és kiscsoportos foglalkozások keretében.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Az óvodás korú gyermekek számára a Porcsalmai Mesekert Óvoda és Mini Bölcsőde az óvodában 6:30-17:30 óráig, az általános iskolás korú gyerekek számára az iskola napközi és tanulószobai keretében 8:00-16:00 óráig biztosított az ellátásuk. A bölcsődei ellátást a Mini Bölcsőde biztosítja 7 férőhellyel.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	0	0
2019	0	0
2020	7	7
2021	7	7
2022	7	7
2023	7	7

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	7	7	7	7
2021	0	0	0	0	7	7	7	7
2022	0	0	0	0	7	7	7	7
2023	0	0	0	0	7	7	7	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelmét, biztonságát szolgálják a pénzbeli és természetbeni ellátások, és a gyermekjóléti alapellátások. A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, illetve a házi orvos által valósul meg.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Krízishelyzet esetén a jelzőrendszeri tagok bármelyike vagy állampolgár is jelzéssel élhet a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé. Helyben nincs lehetőség intézményi elhelyezésre, de a szakemberek az intézmények telefonos elérhetőségei által próbálják az egyén/család számára a lehető legideálisabb helyzetet, megoldást megkeresni. Településünkhöz legközelebb Hodászon, illetve, a megyeszékhelyen, Nyíregyházán van anya otthon és a családok átmentési otthona, amely szükség esetén fogadja az érintetteket. Az eljutáshoz az önkormányzat, vagy a Szociális Szolgáltató Központ nyújthat segítséget.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A Porcsalmi Kiss Áron Általános Iskola az ifjú Fehér József DSE támogatásával és közreműködésével egyre több egészségfejlesztési, sport és szabadidős programot biztosít a diákoknak, esetenként bevonva az érdeklődő szülőket is.

Az óvoda és az iskola helyi programjában kiemelt szerepet kap az egészséges életmódra nevelés és az életkori sajátosságoknak megfelelő természet-szeretet kialakítása, pozitív, egészséges életfelfogás megalapozása, harmonikus, erkölcsös életvitel szokásrendszerének kiépítése úgy, hogy a gyermekek számára mindez értékévé váljon.

A korábbi és a folytatásban újra indult gyerekesély program mind a szabadidős, mind a szünidei programokat tartalmazza, ebben az iskolán kívül a helyi reformátusok is megszervezik idén a napközis tábor. Az egyházak és a művészeti iskola nyári táborai több éves hagyományt jelentenek és mindig „teltházás” táborok, jó alkalmat teremtve az önismeret, önkontroll fejlesztésére, mentális gondozásra, közösség-kovácsolásra is.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermekek térítésmentesen étkeznek.

Porcsalmán a szociálisan rászoruló egyedi térítési díjkedvezmény támogatásra jogosult gyermekek ingyenes étkezési lehetősége biztosított.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A települési és intézményi programok szervezése során minden esetben az a cél, hogy a lehetőséget minden társadalmi csoportból érkező gyermek ki tudja használni.

Kiemelten kezeljük a társadalmi csoportok hagyományainak megismerését, bízva abban, hogy a társadalmi csoportok közötti szakadék és előítéletesség enyhül.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a

Hátrányos megkülönböztetésre, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére nem volt példa.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A minden évben pályázat útján biztosított szociális tüzelőanyag igénylése és a jogosultság megállapítása során a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített hátrányos helyzetű gyermekes családok előnyt élveznek.

Hátránykompenzáló juttatások (kiemelt családi pótlék, fogyatékosági támogatás stb.) a fogyatékos gyermekek és gyermekes családok státuszára (többség tevherviselés) az oktatási intézményekben történő részvétel céljából minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

Az EFOP-1.6.2-16-2017-00083 számú projektkeretében „Zárkózz fel velünk!” foglalkozásokat tartottak az iskola pedagógusai 11 alkalommal. Célja a tanulás mellett a logikus gondolkodás, problémamegoldás, szövegértés, lényegkiemelés fejlesztése egyéni vagy kiscsoportos formában.

Az önkormányzat nevelési- és tanévkezdési támogatással segíti a rászorulókat.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Porcsalmán a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartása, a szülő által önként tett nyilatkozat alapján történik. A HHH gyermekek száma az elmúlt 5 évet figyelembe véve közel állandó. A nyilvántartásban lévők számának minimális csökkenése az általános iskolából való kikerülés mellett, az a tény is, hogy a szülő az egyik feltételnek (8 osztálynál nem magasabb végzettség) megfelel ugyan, de a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt nem hosszabbítja meg, vagy jövedelme meghaladja a meghosszabbításhoz szükséges szintet, ennél fogva a gyermek ideiglenesen vagy véglegesen kikerül a kategóriából.

Az óvodába járó gyermekek között az iskolához, illetve a település egészéhez igazodó mértékű a HH, és a nyilvántartott HHH gyermekek aránya.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók integrációját a településen felmenő rendszerben megvalósítottuk.

Az Önkormányzat lehetőségeihez mérten segíti a fejlesztésekre járó gyermekek eljutását a más településen található intézményekbe.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	146	112	76,71
2019	148	42	28,38
2020	137	35	25,55
2021	140	46	32,86
2022	135	42	31,11
2023	136	60	44,12
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	263	202	76,81
2019	260	57	21,92
2020	265	54	20,38
2021	241	59	24,48
2022	264	58	21,97
2023	263	96	36,50

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanuló számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2022	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2023	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2018	190	285
2019	157	293
2020	171	305
2021	175	307
2022	175	275
2023	252	199

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógytáborozási neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógytáborozási neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógytáborozási neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermek száma (gyógytáborozási neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógytáborozási gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógytáborozási oktatásban részesülő óvodás gyermek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	187	6	150	1	146	0	0	24
2019	172	6	150	1	148	0	0	25
2020	165	6	150	1	137	0	0	23
2021	173	6	150	1	140	0	0	23
2022	179	6	150	1	135	0	0	23
2023	183	6	150	1	136	0	0	23
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés								

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógytáborozók, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	3	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	150	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógytáborozási neveléssel együtt) (db)	6	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	n.a.	6:30-17:30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	2 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	10	3
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	10	3
Gyógytáborozók létszáma	0	-
Dajka/gondozónő	6	0
Kisegítő személyzet	4	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. A napközi otthonos óvoda infrastruktúrája magas szintű ellátást biztosít, és ennek előnyeit a HH/HHH gyermekek is élvezik. Logopédus, gyógytáborozó és fejlesztő pedagógus heti egy alkalommal tart foglalkoztatást az óvodában, ezeket a szolgáltatásokat a kistérségi társulás keretében biztosítja Önkormányzatunk.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2018	0	16	1	16,44	1,90
2019	0	16	2	16,25	2,31
2020	0	16	2	16,56	3,02
2021	0	16	1	15,06	1,66
2022	0	15	1	17,60	2,27
2023	0	15	1	17,53	1,14
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2018	40
2019	33
2020	30
2021	34
2022	24
2023	32
Forrás: TeIR, KSH Tstar	

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Intézményeink mindegyike a Szervezeti Működési Szabályzatában is tiltja a megkülönböztetés és elkülönítés bármilyen formáját és nem is volt erre példa.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Egy iskolánk van, eredményességét a kistérség iskolái és az országos kompetencia mérések adatai alapján értékeljük.

Kistérségi mércével az eredményességünk a tanulók átlagát, a versenyeken való részvételt és helyezéseket, valamint a továbbtanulók arányát tekintve is kiváló. Több tanulónk is sikeresen pályázott az Arany János Tehetséggondozó Programban.

A kompetencia mérések eredményét elemezve a javítást, - legalább az országos átlagnak megfelelő eredmények, elérését tűzte ki célul a tantestület.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	128	30	122	448
2019	183	30	93	426
2020	80	30	95	380
2021	138	30	111	388
2022	153	30	102	373
2023	182	30	134	357

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Településünk valamennyi nevelési – oktatási intézménye kifejezett figyelmet fordít az eltérő társadalmi - szociális háttérrel rendelkező gyermekek, tanulók magukkal hozott hátrányos helyzetének kompenzálására, felszámolására. Ennek érdekében integrált pedagógiai rendszer keretében zajlik a nevelési – oktatási munka, szegregációról, jogellenes elkülönítésről nem beszélhetünk.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egészségtelen lakókörnyezet, hiányos táplálkozás.	Helyi egészségvédelmi programok megszervezése, egészségtudatos életvitelre nevelés.
Magas számú iskolai hiányzások.	Iskolai hiányzások okainak feltérképezése.
Tehetséges hátrányos helyzetű gyermekek hiányos művészeti ismeretei.	A helyi művészeti alapítványon keresztül bevonni az általános iskolás gyermekeket legalább egy művészeti képzésbe.
Alacsony továbbtanulási arány és magas lemorzsolódás a hátrányos helyzetűek körében.	Korai pályaorientáció, családtagok bevonása a folyamatba, mentorálás.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség, kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetük számos okra vezethető vissza. Ilyen többek között az anyaság, az iskolázottság, az életkor. A munkaerő-piacon való elhelyezkedés lehetősége nehezebb azok számára, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek.

A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a gyesen, gyeden lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt,

annak ellenére, hogy a második csoportba tartozó idősebb korúak számára a 40 éves szolgálati idő megléte esetén az öregségi nyugdíjazás, a harmadik csoportba tartozók egy része számára a gyese- vagy gyed-extra igénybevételével jelentősen csökkenthetők a hátrányok.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

Tény, hogy a nők munkaerő-piaci esélyeit jelentősen befolyásolják a családi kötelezettségek, így részmunkaidős munkát zömében a kisgyermeket nevelő anyák vállalnak. A Kormány külön figyelmet fordít a nők foglalkoztatottságára, a munkahelyvédelmi akciótervben járulékkedvezményekkel ösztönzi a munkaadókat arra, hogy alkalmazzák a gyermekgondozási szabadságról visszatérőket.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	14,14	7,23	10,69%
2019	11,73	7,13	9,43%
2020	16,09	11,52	13,81%
2021	13,72	8,3	11,01%
2022	13,87	8,93	11,40%
2023	12,8	10,83	11,82%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal			

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	43,84	29,21
2019	46,55	37,04
2020	43,95	25,69
2021	65,48	27,13
2022	58,71	27,97
2023	48,28	43,88

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2018	203	50
2019	174	48
2020	248	65
2021	197	49
2022	201	28
2023	203	26

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A nők elhelyezkedésének esélye változó. Alapesetben a település intézményeiben nagyobb, más településekre, közeli városba járó dolgozó nők között kisebb az esély, de ez időről időre változik. A munkanélküliek körében a nők szívesebben vesznek részt foglalkoztatást segítő és képzési programokban.

Az EFOP-1.6.2-16-2017-00083 projekt keretében 59 nő szerzett OKJ-s bizonyítványt, Ugyanebben a programban 12 nő részesült betanított takarító képzésben

A nők átlagos iskolai végzettsége magasabb, aminek következtében nagyobb arányban foglalkoztatják őket szellemi, felsőfokú végzettséget igénylő munkakörökben, mint a férfiakat. Településünkön jellemzően a munkavállalási korú nők között nagyon sokan vannak GYES-en, GYET-en.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők alacsony iskolázottsága általában megnehezíti az elhelyezkedésüket, azonban a településen és a kistérségben nincs olyan munkahely, amely nagy tömegben várna a képzett munkaerőt. A

munkaerő-piaci keresletnek a térségben lakó nők megfelelnek, szezonálisan, betanított munkára mutatkozik kereslet. A képzésükről mégsem mondunk le, a jövőbeni változásokat modellezve pl. a szociális gondoskodásban, otthonápolásban jelentős keresletre számítunk. Nem utolsó sorban ezek a tanulmányok a családban, az otthonápolás során is jól hasznosíthatók.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk, panasz az önkormányzathoz nem érkezett. Önkormányzatunk, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének, és más téren sem alkalmaz hátrányos megkülönböztetést.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Porcsalmán az intézményhálózatnak köszönhetően a gyermekek nappali ellátása biztosított. A Mini Bölcsőde 2019 augusztusa óta várja a gyerekeket, 7 férőhellyel. Az óvoda a férőhelyek függvényében akár már 2,5 éves kortól várja a gyermekeket, ha a szülők dolgoznak.

Az önkormányzat és intézményei esetenként élnek a részmunkaidős foglalkoztatás lehetőségével, számuk azonban nem jelentős.

2014 óta működik a Biztos Kezdet Gyerekház, amely ugyancsak a szülők és a gyermekek helyzetét javítja, a felzárkózást segíti az óvodába érkezés előtt. Ez a program azonban nem biztosítja annak a lehetőségét, hogy a szülő munkavégzése idejére a gyermeket ellássák.

A családi, magánéleti feladatok és felelősség leginkább a nőket terheli, általában ők látják el a gyerekeket és az időseket, a háztartás körül jelentkező feladatokat, sőt a kultúrájukból adódóan magukat a dolgozó vagy nem dolgozó férfiakat is.

A településen élő nőkre aránytalanul nagy teher hárul, amely saját maguk elhanyagolásához vezet(het), ezért olyan képzések és foglalkoztatási formák megvalósítása lenne indokolt, amely mellett a nők családi kötelezettségeiknek is megfelelhettek. (Családbarát munkahelyek.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2018	2	191	95,5
2019	2	188	94
2020	2	192	96
2021	2	191	95,5
2022	2	185	92,5
2023	2	183	91,5
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2018	0	0
2019	0	0
2020	7	7
2021	7	7
2022	7	7
2023	7	7

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	7	7	0	0
2021	0	0	0	0	7	7	0	0
2022	0	0	0	0	7	7	0	0
2023	0	0	0	0	7	7	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A Porcsalmán dolgozó védőnők feladata a család- és nővédelmi gondozás, amelynek célja, hogy a gyermekvállalás optimális biológiai és pszichés körülményeit elősegítse a fogamzás előtti gondozás és a genetikai tanácsadás, valamint a termékenységi ciklus alatti gondozás alapján (a várandós anya gondozása, a magzat születés előtti gondozása, a gyermekágyas és szoptató anya gondozása). A településen elsősorban a roma lakosság körében megfigyelhető tendencia azok számának emelkedése, akik 18. életévük betöltése előtt szülnek.

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét szolgálja. A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos ismeretek átadása megfelelő. A védőnők, munkájuk során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak.

A védőnő nyilvántartja a körzetében bejelentett lakcímmel rendelkező, életvitelszerűen élő várandós anyákat. Célzott és szükség szerinti gondozást végez családlátogatás és védőnői tanácsadások alkalmával. Ha észleli a várandós anya válság helyzetét, értesíti a gyermekvédelmi szolgálatot

A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg beszélgetések, családlátogatások formájában. Amennyiben szükséges,

segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Sokszor az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek jó része ma még felderítetlen. Az önkormányzat szociális ellátó rendszere a háziorvosi szolgálat, a védőnő, a családsegítő szolgálat, óvoda és iskola, a szomszédok sokat tehetnek az észlelés érdekében.

Az elmúlt időszakban előfordult a településen nőket érintő erőszakos cselekedet, családon belüli erőszak, mely ügyekben a jegyző, családvédelmi koordinációs szervként megtette a szükséges lépéseket. A családon belüli erőszak, a zaklatás, vagy szexuális erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától. Az ilyen jellegű problémákat nagyon nehéz feltárni, akár család, akár párkapcsolat esetében, mert sok esetben nem jut el a hatóságokhoz a bántalmazás ténye. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

A probléma jelen van, valós, de a legtöbb esetben látenszen marad, mivel a bántalmazott nők vagy családtagok félnek. Félnek a következményektől, félnek az intézmények, hatóságok esetleges abúzusától vagy éppen attól, hogy a bántalmazó a rendőrségi, bírósági eljárás miatt gerjed ismét haragra.

A település közbiztonsága elfogadható, a Csengeri Rendőrőrs mellett, a helyi Polgárőr Egyesület is sokat tesz lakosság nyugalmának megőrzéséért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Porcsalmán ilyen szolgáltatással nem tudunk segíteni, legközelebb Hodászon és a megyeszékhelyen, Nyíregyházán van anya otthon és családok átmeneti otthona, amely szükség esetén fogadja az érintetteket. Az eljutáshoz az önkormányzat és a Szociális Szolgáltató Központ nyújthat segítséget.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben a nők nagyon fontos szerepet töltenek be, jelentős arányt képviselnek a dolgozók között az önkormányzat hivatalában, intézményeiben, a helyi szolgáltató vállalkozásoknál stb. Komoly szerepet vállalnak a helyi rendezvényszervezésben, önkéntes munkákban, a település szellemiségének alakításában. A képviselő-testületnek jelenleg egy női tagja van. Az önkormányzatnál, valamint intézményeinél az állandó munkavállalók döntő többsége nő. A roma nemzetiségű önkormányzat képviselői között csak férfiak kaptak helyet, pedig a roma nők érdekeinek képviselője is fontos saját szervezeteikben.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Porcsalmán nem érzékelhető a nőket érő hátrányos megkülönböztetés, ezért a nőket helyi szinten érintő társadalmi problémák felszámolására indított kezdeményezések a településen nincsenek.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermeüket egyedül nevelő vagy kisgyermekes álláskeresők kiszolgáltatottsága, rugalmatlan foglalkoztatási formák- szolgálati idő megszerzésének hiánya.	Családbarát foglalkoztatási formák alkalmazására érdekeltté tenni a munkáltatókat.
Családtervezés, anya és gyermekgondozás hiányosságai.	Megfelelő időben történő és kellő gyakoriságú tanácsadás.
Elhallgatott családon belüli erőszak.	Jól működő jelzőrendszer fenntartása, esetmegbeszélések, esetkonferenciák, szakmaközi megbeszélések, segítségnyújtás.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma az öregedési index, amely egyben a jövőbeni tendenciákat vetíti előre. Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősök - 65 évesek és annál idősebbek- arányát mutatja

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	417	615	67,80%
2019	421	601	70,05%
2020	435	597	72,86%
2021	434	593	73,19%
2022	430	604	71,19%
2023	443	614	72,15%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	226	363	589
2019	218	358	576
2020	214	349	563
2021	207	339	546
2022	194	330	524
2023	198	324	522
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	5	0	154	215	2	39	3
2019	5	0	156	220	1	33	3
2020	4	0	153	222	2	30	4
2021	4	0	148	226	2	26	5
2022	4	0	140	225	2	27	5
2023	4	0	143	230	2	26	5
Forrás: TeIR, KSH Tstar							

A Csengeri kistérséget tekintve Porcsalma az egyik olyan település, amelyik nem előregedő kategóriába tartozik, a 18 év alattiak száma meghaladja a nyugdíjas korúak számát, bár önmagában az idősök száma is növekvő tendenciát mutat.

A nyugdíjban részesülők között magas az egyszemélyes háztartások száma, a nappali ellátásnak és a Nemzedékek Hídja Egyesület programjainak köszönhetően nem fenyeget az elmagányosodás senkit. A helyben biztosított szociális szolgáltatások széles körének köszönhetően az időskorúak helyzete jónak mondható, a házi segítségnyújtás, valamint a jelzőrendszeres házi segítség nyújtás intézményének köszönhetően az idősök biztonságérzete is megfelelő.

A nyugdíjasok jövedelmi helyzetét tekintve elmondható, hogy a porcsalmi nyugdíjasok vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülők jellemzően nem a kiemelkedő nyugdíjat elérő állampolgárok közül kerülnek ki, sokkal inkább a kisnyugdíjasok számossága a jellemző, főként az idősebb, régebben nyugdíjba vonult lakosok körében.

6.2 Idősök munkaerő-piaci helyzete

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az idősök, nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély a munkaerő-piacon sajnos csak kismértékben vagy egyáltalán nincs, kivétel, ha speciális tudással rendelkeznek. Az 50 év feletti munkavállalók

alkalmazása ellen megfogalmazott két legerősebb érv az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is, hiszen a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel.

Ezen a helyzeten változtattak a 2019-től bevezetett kormányzati intézkedések, amelyek a nyugdíj melletti munkavégzés feltételeit könnyítették meg, illetve támogatják, így a munkaerőpiacon nagyobb számban jelennek meg az idősek, amely hozzájárul a szakemberhiány csökkenéséhez egyrészt, másrészt enyhíti a célcsoport hátrányos helyzetét.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	203	174	248	197	201	203
41-45 év (TS 042)	Fő	23	21	19	14	23	22
	%	11,33%	12,07%	7,66%	7,11%	11,44%	10,84%
46-50 év (TS 043)	Fő	9	13	24	20	26	23
	%	4,43%	7,47%	9,68%	10,15%	12,94%	11,33%
51-55 év (TS 044)	Fő	9	5	11	13	12	11
	%	4,43%	2,87%	4,44%	6,60%	5,97%	5,42%
56-60 év (TS 045)	Fő	11	11	14	9	12	11
	%	5,42%	6,32%	5,65%	4,57%	5,97%	5,42%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	10	8	14	19	16	25
	%	4,93%	4,60%	5,65%	9,64%	7,96%	12,32%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliségi ráta a térségben meghaladja az országos átlagot. A magas munkanélküliségi adatok kedvezőtlenek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának előmozdítására. A munkanélküliek korcsoportonkénti megoszlásából is egyértelműen kivehető, hogy az idősebb korosztályokat arányaiban jobban sújtja munkanélküliség problematikája. A kormány által bevezetett munkahelyvédelmi program esetleg segíthet az idősebb lakosság elhelyezkedési problémáján, hiszen az 55 év felettieket foglalkoztatók 50%-os társadalombiztosítási járuléksökkentési kedvezményben részesülnek.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Az élethosszig tartó tanulásnak nincs hagyománya a térségben, jellemzően a fiatalok sem tartják ezt most még életcélnak. Az idősek körében a civil szféra szervezte programok a népszerűbbek, legtöbbjük nem utasítja el a modern dolgokkal való ismerkedést, művészeti programokon való részvételt.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A foglalkoztatás terén nem ért hátrányos megkülönböztetés időseket.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az öregedés nem egyszerűen biológiai folyamat, hanem szociális természetű is, sőt sok kutató szerint, amit ma öregedésnek és az öregedés hatásának gondolunk, annak jó része szociális sztereotípiákból és elvárásokból fakad. Az öregedés folyamata elkerülhetetlen. Egy társadalom akkor kezeli az idős emberek kérdését sikeresen, ha az idős ember aktivitása, anyagi, egészségügyi, szociális kapcsolata az egyén számára megnyugtatóan alakul. Az életminőség megtartása részben az egyénre, részben a családjára, részben az intézményekre hárul. Az egyes szociális ellátó rendszereknek fel kell készülnie a növekvő igények ellátására, figyelembe véve, hogy mennyi terhet bír el a család, milyen megtartó és támogató közösségekre támaszkodhatnak az idősök.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	226	363	589
2019	218	358	576
2020	214	349	563
2021	207	339	546
2022	194	330	524
2023	198	324	522
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2018	417	74	36	123
2019	421	74	36	114
2020	435	72	36	112
2021	434	68	36	96
2022	430	73	37	84
2023	443	68	41	85
Forrás: TeIR, KSH Tstar				

Az idősök közül évek óta közel ugyanolyan arányban veszik igénybe a helyben elérhető szociális szolgáltatásokat. Egyedül a szociális étkeztetésnél lehet némi csökkenést tapasztalni, ez magyarázható az emelkedő árakkal.

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri, valamint mozgásszervi megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelentkezhetnek. Az idős ember, ha egyedül marad, izolálódhat, szellemi és fizikai aktivitása

hanyaglik, önellátási képessége beszűkülhet. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában halmozottan fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

A szakorvosi ellátás sajnos a településen nem megoldott, ami az idős, gyenge embereknek komoly gondot okoz. Mivel legközelebb Csengeren (10 km), Mátészalkán és Fehérgyarmaton (25-25km.) kaphatnak megfelelő ellátást, sokak számára megerőltető vagy kivitelezhetetlen az eljutás.

Porcsalmán az idősek megsegítésére házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, nappali ellátás és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás működik. A feladatot a Porcsalmai Református Egyházközség fenntartásában működő Szociális Szolgáltató Központ látja el. A szociális gondozók napi rendszerességgel keresik fel az időseket, egészségi és szellemi állapotuknak megfelelően látják el a mindennapi feladatokat. Az idősek településünkön szociális étkeztetésben részesülnek. A település házi orvosa rendszeresen felkeresi az idős betegeket. Szociális szakellátásban működik az idősek gondozóháza 19 fővel, melynek kihasználtsága 100 %-os az indulása óta. Ez az ellátási forma hamarosan bővülni fog egy korszerű, minden igényt kielégítő 30 férőhelyes bentlakásos intézménnyel.

2024. szeptemberében nyitotta meg kapuit a Porcsalmai Református Egyházközség Idősek Otthona 30 férőhellyel. Az intézmény teljeskörű ellátást, ápolást és gondozást, ötszöri étkezést biztosít az ellátottak részére. Mozgásterapeuta, szabadidő szervező színesíti a hétköznapi életet, a mentálhigiénés támogatás, vallásgyakorlás szintén a mindennapok része az ellátottak életében. A demencia kezelése szintén folyamatos az intézményben. A várólistára hetente kerülnek fel emberek, akiknek sok esetben az azonnali elhelyezés válna szükségessé.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Porcsalma lakossága, intézményei és szociális ellátó rendszere idősbarát szemlélettel rendelkezik, az önkormányzat is kiemelten kezeli ezt a korcsoportot. A kultúrához és közművelődéshez való hozzáférést az Önkormányzat, a Szociális Szolgáltató Központ és a Nemzedékek Hídja Egyesület által szervezett rendezvények biztosítják.

Időseink aktívan vesznek részt a hagyományőrző programokon, illetve országos versenyeken, fellépéseken. Minden évben megrendezésre kerülő Idősek napján színvonalas kulturális programok szórakoztatják a korosztályokat, illetve kiváló színtere a generációk közötti kapcsolatépítésnek.

b) idősek informatikai jártassága;

Az informatikai jártasság a számítógép használatára, az internetes alkalmazások biztonságos működtetésére vonatkozik. A közösségi oldalak látogatása a távol élő gyerekekkel, unokákkal való kapcsolattartás eszköze, de a megkérdezettek közül többen vásárolnak, és hivatalos ügyeket is intéznek az internet segítségével. Az igény a célcsoport részéről egyre nagyobb, mely betudható az internet elterjedésének, de megemlítené a családtagok elköltözésének, munkavállalás miatti távolság esetén a kapcsolattartás egyik módjának is. A legtöbb esetben felmerült a nyugdíjasoknak biztosított kedvezmények hiánya szolgáltatói oldalról, pedig az informatika szélesebb körű használatának egyetlen korlátja az ára. A magasabb színvonalú szolgáltatást biztosító csomagokat szinte kivétel nélkül a gyermekek és/vagy az unokák finanszírozzák az idős hozzátartozó számára.

d) a generációk közötti programok.

A Szociális Szolgáltató Központ szervezésében már hagyománnyá vált a generációs napok szervezése. Jó kapcsolatot ápolnak a Porcsalmai Mesekert Óvodával és Mini Bölcsődével, figyelnek arra, hogy a generációk közeledjenek, megismerjék egymást, a hagyományokat, szokásokat a gyerekek is megismerjék.

Az EFOP-1.6.2-16-2017-0073 számú projektben nagyon sikeres generációs napot bonyolítottunk le sok résztvevővel.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A Porcsalmán működő Szociális Szolgáltató Központ a nappali ellátás keretében, a Nemzedékek Hídja Egyesület más civil szervezetekkel együttműködve számos programmal biztosít lehetőséget az időskorúaknak a kikapcsolódásra, feltöltődésre. Évente szerveznek kirándulást, színházi előadásokra járnak. Kapcsolatot tartanak a szomszédos települések nyugdíjas és hagyományőrző klubjaival, közös programokat, találkozókat szerveznek, különösen a farsangi és az adventi ünnepkörben. A „Pom-Pom” Nagyik tánccsoport sikeresen szerepel országos Ki mit tud? versenyeken, települési rendezvények állandó fellépői.

Napközben beszélgetések, filmnézés, kártyacsaták, társasjátékozás, szalonnasütés, bográcsőzés, lekvárfőzés előadások, kímélő torna, kirándulások, dolgoz, kézműves napok, zenés programok, egyéb rendezvények várják az érdeklődő nyugdíjasokat.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Helyben nem biztosított a szakorvosi ellátás, az eljutás nehézkes.	Felmérni kinek van szüksége az egészségügyi intézménybe való szállításra, korszerűen felszerelt, betegek szállítására alkalmas jármű üzemeltetése és a hozzá tartozó kiszolgáló személyzet biztosítása.
Sok az idős egyedül élő ember, akik önmaguk és környezetük ellátását már csak mások segítségével képesek megtenni.	Rizikó csoportba tartozó idősek helyzetének feltárása, szükség esetén segítségadás megszervezése.
Nyugdíjas civil szervezet megtartása	Tagok toborzása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

2006. december 13-án, New Yorkban elfogadták a Fogyatékkal élő személyek jogairól szóló egyezményt és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetésével a 2007. évi XCII. törvény egységesítette. A kihirdetett Egyezmény 1. cikke szerint:

„Fogyatékkal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását”.

Ha elfogadjuk a WHO egészség meghatározását, miszerint „az egészség a teljes testi, lelki és szociális jólét állapota, és nem csupán a betegség hiánya”, akkor azt is megállapíthatjuk, hogy a fogyatékoság nem zárja ki az egészséget, tehát nem betegség, csupán egy állapot.

A fogyatékosági szakterület egyik legfőbb jellemzője, hogy az élet valamennyi területét és így szinte minden államigazgatási ágazatot egyaránt érint, ezért a fentiek érdemi alkalmazása a mindenkori kormányzat részéről gondosan tervezett, összehangolt intézkedéseket követel meg.

Porcslmán ezt a tényt felismerve valósítottuk meg a Szociális Szolgáltató Központ bővítésével az idősök és demensek nappali foglalkoztatását, amely ma már a szomszédos településekről, igény esetén a teljes kistérségből is fogad ellátottakat, sőt hely szűke miatt rövidesen nem tud újabb jelentkezőket fogadni.

Közintézményeink akadálymentesítése megtörtént. A közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége a településen változó, a mozgássérültek számára akadálymentes autóbusz várakozóhelyek, egyenletes, síkfelületű járdák még nem kerültek egységesen kialakítása.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2018	50	93	143
2019	41	88	129
2020	41	81	122
2021	36	72	108
2022	31	63	94
2023	33	57	90
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2018	31
2019	31
2020	30
2021	29
2022	31
2023	30
Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók	

- a) fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élők legnagyobb részének az egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék, vagy segély. Ezek számukra igen szűkös megélhetést biztosítanak. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A tartós egészségügyi problémával, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen korlátozottak, településünkön, illetve a kistérségben nincs ilyen munkalehetőség.

A vonatkozó törvényi szabályozás értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell.

A fogyatékkal élők munkaerőpiacon történő elhelyezkedése nehéz, a csökkent munkaképességűek foglalkoztatására a településen elvétve van lehetőség. Ennek érdekében szükséges a fogyatékkal élők számára az akadálymentes környezet kialakítása, a közlekedési nehézségek miatt a távmunka biztosítása.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Jelenleg nincs ilyen lehetőség a településen.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A rendelkezésünkre álló információk alapján településünkön fogyatékos személyt hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nem ért. Az önkormányzatnál és intézményeiben rendszeresen biztosítunk munkalehetőséget a csökkent munkaképességű, az egyszerű, könnyű fizikai munka elvégzését nem akadályozó feladatokra. Hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó bejelentést nem kaptunk.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A fogyatékkal élők problémáit a Szociális Szolgáltató Központ vállalta fel a demens és fogyatékkal élők ellátásán belül. Az ilyen irányú tevékenységet folytató civil szervezetek a megyeszékhelyen működnek, de ellátják a hozzájuk fordulókat a megye egészére nézve.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

Pénzügyi ellátások:

Fogyatékosági támogatás:

Fogyatékosági támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki – látási fogyatékos, - hallási fogyatékos – értelmi fogyatékos, - mozgásszervi fogyatékos, - állapota kromoszóma rendellenesség miatt súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető, - autista, illetőleg – halmozottan fogyatékos és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre

nem képes vagy mások állandó segítségére szorul. A fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásai:

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű és aki a kérelem benyújtását megelőzően - a jogszabályban meghatározottak szerint – keresőtevékenységet nem végez és rendszeres pénzellátásban nem részesül. A megváltozott munkaképességű személy részére egészségi állapotától és rehabilitálhatóságától függően rehabilitációs ellátást vagy rokkantsági ellátást lehet megállapítani.

Rokkantsági járadék:

Rokkantsági járadékra jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70%-os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül.

Természetbeni ellátások:

Közlekedési kedvezmény:

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

Parkolási igazolvány:

A mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003.(XII.1.) Korm. rendelet értelmében parkolási igazolványra az a személy jogosult,

1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy
4. aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás.

Szakosított ellátási formák:

Ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, támogatott lakhatás, támogatott lakhatás, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

A településen fogyatékossgal élők létszámára, a fogyatékossg formájára és mértékére pontos adat nem áll rendelkezésünkre, az egészségügyi alapszolgáltatás adatait használjuk, valamint a fogyatékossgai támogatás alapján következtetéseket vonunk le. A községben élő fogyatékos személyekre jellemző, hogy néhányan veleszületetten fogyatékosok, azonban jelentős azok száma, akik betegség következtében váltak fogyatékossga. A betegség következtében kialakult fogyatékossg jellemzője az agyi katasztrófák utáni mozgásrendszeri-, a cukorbetegsg

szövődményeként kialakuló látás fogyatékoság, illetve az érbetegség miatt kialakuló mozgáskorlátozottság.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;
- a háziorvosi ellátásról

A település vállalkozó háziorvosának munkáját két ápolónő segíti. Helyben biztosítják a munkavállalók és munkáltatók számára a foglalkozás egészségügyi és más egészségügyi alkalmassági vizsgálatokat is. Egy gyermekorvosi körzetet is kialakított a település önkormányzata, amely jelenleg betöltetlen. Az orvosi rendelő épülete akadálymentesített.

- a fogorvosi alap ellátásról

A fogorvosi alapellátás helyben biztosított, a felnőtt lakosság mellett biztosítják az iskolások fogászati szűrését is.

- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról

Az ügyeleti alapellátást 2023. március 1-től Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében az Országos Mentőszolgálat látja el.

A háziorvosi ügyeleti ellátás azokat szolgálja, akik a háziorvosi vizsgálatot, ellátást ügyeleti időben vennék igénybe. Az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátást a kistérség székhelyén, Csengerben működő központi orvosi ügyelet látja el, hétköznap 16:00-22:00 óra között és munkaszüneti napon 08:00-14:00 óra között. A hívásra betegekhez való eljutást külön ügyeleti gépkocsival biztosítják.

Gyógyszertár a településen rendelkezésre áll, a lakossági igényeknek megfelelő nyitvatartással.

A járóbeteg-szakellátást és a fekvőbeteg ellátást is három közeli városban, Csengeren, Fehérgyarmaton vagy Mátészalkán is igénybe veheti a lakosság. Speciális ellátási igény esetén a vármegyei ellátó rendszerben bármelyik kórházban elérhetik a szükséges vizsgálatot, vagy kezelést.

Sürgős esetben a betegek gyors ellátásában a Csengerben lévő Mentőállomás látja el a szállítási feladatokat, más esetekben a Mátészalka központú betegszállítás vehető igénybe.

- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Porcsalmán a közintézmények a teljes akadálymentesítettsége megoldott.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Porcsalmán a kultúrához való hozzáférést Könyvtár és Művelődési Központ üzemeltetésével biztosítja az Önkormányzat. Rendszeresen vannak kulturális programok a Szociális Szolgáltató Központban is, de pl. moziba és/vagy színház legközelebb Mátészalkán és a megyeszékhelyen üzemel.

A Porcsalmi Sport-telep felújításra megtörtént, bárki számára igénybe vehető.

A településen működő postahivatal akadálymentesített, a kereskedelmi egységek akadálymentesítettsége nem megfelelő szintű. A gyógyszerár pályázati forrásból megújult, de az akadálymentesítettsége nem történt meg.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Porcslmán a munkahelyek, vállalkozások nem alkalmaznak fogyatékkal élő munkavállalót, legfeljebb csökkent munkaképességűt. Az általános iskola, az óvoda, mint munkáltatóknak az akadálymentesítése megoldott.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A Porcslmai közterületek, kerékpárút, járdák és parkok nem akadálymentesítettek. A településen a közösségi közlekedést a Megyei Volán busz járatai szolgálják, ez a közlekedési forma a fogyatékkal élők számára nem minden esetben elérhető, hiszen kerekesszékekkel közlekedő fogyatékos személyek nem tudják igénybe venni.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye stb.);

2012.01.01-től működik településünkön a fogyatékos és demens idősök nappali ellátása, melynek fenntartója a Református Egyház, intézményi szinten pedig a Szociális Szolgáltató Központoz tartozik.

Nappali ellátás keretén belül fogyatékos személyek és demens idősök számára biztosít napközbeni tartózkodást, különös tekintettel a társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiénés szükségleteik kielégítésére. Az ellátást igénybevevők részére szociális, egészségi és mentális állapotuknak megfelelően programokat szervez. Kulturális, szórakoztató és sporttevékenység, szellemi időtöltések, videófilm, televíziózás, rádió és zenehallgatás, ügyességi vetélkedők, jeles napok megszervezése /farsang, karácsony/.

Az intézmény ellátottai részére a mozgás készség megőrzése, a deformációk anatómiai elváltozások megelőzése, a már kialakult elváltozások esetén, a mozgásszervi funkciók lehetőség szerinti javításának biztosítása, rendszeres tornával, különféle tartásjavító, gimnasztikai és egyensúlyjavító gyakorlatok végzésével.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Rendkívüli települési támogatásként pénzügyi segítséget biztosít az önkormányzat gyógykezelési és gyógyszer-, valamint gyógyászati segédeszköz költségének csökkentésére.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A Szociális Szolgáltató Központ fogyatékosok nappali ellátásában, napi szinten van szervezve a foglalkoztatásuk. Intézményi rendezvényeken, ünnepeken rendszeresen részt vesznek.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

A fogyatékkal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések a településen korlátozottak. Az önkormányzat lehetőségeihez képest pénzbeli és természetbeni támogatásban részesíti őket.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentesítés részben hiányzik	Valamennyi középület, utak, járdák, közterek akadálymentesítése.
A fogyatékkal élők társadalmi kapcsolatai beszűkülnek, szociális és egészségügyi szolgáltatásokat a mozgásukban korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.	Fogyatékkal élők által igénybe vehető szolgáltatások biztosítása.
Hivatalos ügyek intézésének nehézsége.	Az önkormányzati dolgozók részéről segítségnyújtás, tanácsadás hivatalos ügyeik intézésben (nyomtatványok beszerzése, kitöltése)

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A lakosság fizikai, mentális egészségi állapot romlása	Szűrőprogramok szervezése, játszótér-, fitneszpark építése, egészséges életmódra nevelés
Az alacsony képzettségűek munkába való elhelyezkedésének nehézsége.	Képzési programok keresése, szervezése.
A belterületi utak állapota jelentősen romlott az elmúlt években, ami megnehezíti a lakosság mobilitását, a mezőgazdasági területek megközelítését, a helyi gazdaság versenyképességét. A rossz minőségű útszakaszok az esős időszakban, különösen megnehezítik a közlekedést, korlátozzák a lakosság biztonságos közlekedését, a szolgáltatások elérését.	Belterületi utak felújítása
A közvilágítás már nem korszerű, energiatatkarékos megoldással LED-es technológiára való csere szükséges.	Közvilágítás korszerűsítése
A több mint 70 évvel ezelőtt, bontott anyagból készült tető elhasználódott, beázik,	Oktatási Központ (Művelődési Ház) tetőfedés és tetőszerkezet felújítása

funkciójának nem felel meg.	
A meglévő önkormányzati tulajdonú épület elhasználadott tetőszerkezetének és héjazatának cseréje. Beázások megszüntetése, az épület állagának további romlásának megakadályozása	Civilek Háza kialakítás (dr Bartha Adorján szülőháza) I. ütem
A meglévő önkormányzati tulajdonú épület energetikai felújítása. Az épület energiahatékony üzemeltetése	Civilek Háza kialakítás (dr Bartha Adorján szülőháza) II. ütem

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Porcsalmán számos civil szervezet működik, amelyek munkájukkal nagymértékben hozzájárulnak a közösség összetartozásának erősítéséhez, a hagyományok, a múlt értékeinek megőrzéséhez, a szabadidő hasznos eltöltéséhez, közbiztonság megteremtéséhez.

Nemzetiségi Önkormányzat:

- Porcsalma Nagyközség Roma Nemzetiségi Önkormányzata

Civil szervezetek:

- Ifj Fehér József Diák és Szabadidő Sportegyesület
- Kolibri
- Szomita-Menti Földtulajdonosok Vadászegyesülete
- Porcsalmai Polgárőr Egyesület
- Porcsalmai Gazdakör
- Porcsalmai Búzakalász Férfi Kórus Egyesület
- Nemzedékek Hídja Egyesület

Alapítványok:

- Kolibri Oktatási és Kulturális Alapítvány
- „Kiss Áron” Alapítvány

Egyházak:

- Porcsalmai Református Egyház
- Porcsalmai Görögkatolikus Egyház

Karitatív szervezeti szolgáltató:

- Református Szeretetszolgálat Jelenlét Pont

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Településünkön több civil szervezet működik, közülük legnagyobb a gyermekeink művészeti képzését is biztosító a Porcsalmai Kolibri Tanoda, amely már 6 környező településen is szolgáltat.

Az Általános Iskola égisze alatt működő „ifj. Fehér József” DSE a tömegsport népszerűsítése, az iskolai sportrendezvények támogatása céllal működik.

A többi porcsalmai egyesület, - így a - Porcsalmai Búzakalász Férfi Kórus Egyesület, a Nemzedékek Hídja Egyesület, és a Pom-pom Nagyik a hagyományőrző rendezvények, a falunapok állandó szereplői, akik országos, sőt nemzetközi szinten is ismertek és elismertek.

A Porcsalmai Református és Katolikus egyházakkal, és az általuk alapított egyesületekkel, Alapítványokkal is jó kapcsolatot ápol önkormányzatunk, rendezvényeinken kölcsönösen részt veszünk, céljaik eléréséhez lehetőségünk szerint támogatást nyújtunk.

Az Önkormányzat a helyi költségvetési rendeletben meghatározottak szerint eseti igény szerint, pályázati alapján támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Porcsalma Nagyközség Önkormányzata a Csengeri Kistérségi Társulás tagja. A törvény által biztosított esetekben a feladatot a társulás keretében van lehetőségünk megoldani, tapasztalatunk szerint a feladatellátás így hatékony.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik, amellyel önkormányzatunk szoros kapcsolatot ápol, az együttműködési megállapodásban foglaltaknak megfelelően látnak el feladatokat.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Porcsalmán több, országos feladatot vállaló civil szervezet és Szeretetszolgálat is képviseltette már magát, amelyek különböző adományaik révén segítséget nyújtottak a település hátrányos helyzetű célcsoportjai számára. Jelenleg a Református Szeretetszolgálat fenntartásában Jelenlét Pont működik.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az esélyegyenlőség megvalósításának egyik kiemelt feladata a for-profit szereplők bevonása a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásába.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Porcsalma Nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának összeállítását megelőző helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek.

Az alkalmazott munkamódszer, az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a program tervezet véleményezésére koncentrált.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az összeállított program-tervezet véleményezéséhez és megismeréséhez az Önkormányzat úgy biztosít nyilvánosságot, hogy azt honlapján közzéteszi: www.porcsalma.hu

A lakosság a véleményét szintén elektronikus úton, honlapunkon keresztül, és/vagy közvetlenül emailben juttathatja el az illetékesekhez. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség biztosításának elveit, a folyamatokat, és intézkedéseket megismerik, így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A szegregáció bővülésének megakadályozása	A romák integrációjának, felzárkóztatásának biztosítása
	Öröklődik a hátrányos helyzet.	Felzárkóztatás, fejlesztés, ösztöndíjak, tanácsadás, felvilágosítás szervezése.
	Nem megfelelő képzettség, alacsony iskolai végzettség	Képzések, általános iskolai tanulmányok folytatásának biztosítása
	Felelőtlen gyermekvállalás	Megelőzés, felvilágosítás, tanácsadások szervezése
Gyermekek	Egészségtelen lakókörnyezet, hiányos táplálkozás.	Helyi egészségvédelmi programok megszervezése, egészségtudatos életvitelre nevelés.
	Magas számú iskolai hiányzások.	Iskolai hiányzások okainak feltérképezése.
	Tehetséges hátrányos helyzetű gyermekek hiányos művészeti ismeretei.	A helyi művészeti alapítványon keresztül bevonni az általános iskolás gyermekeket legalább egy művészeti képzésbe.
	Alacsony továbbtanulási arány és magas lemorzsolódás a hátrányos helyzetűek körében.	Korai pályaeorientáció, családtagok bevonása a folyamatba, mentorálás.
Idősek	Helyben nem biztosított a szakorvosi ellátás, az eljutás nehézkes.	Felmérni kinek van szüksége az egészségügyi intézménybe való szállításra, korszerűen felszerelt, betegek szállítására alkalmas jármű üzemeltetése és a hozzá tartozó kiszolgáló személyzet biztosítása.
	Sok az idős egyedül élő ember, akik önmaguk és környezetük ellátását már csak mások segítségével képesek megtenni.	Rizikó csoportba tartozó idősek helyzetének feltárása, szükség esetén segítségadás megszervezése.
	Nyugdíjas civil szervezet megtartása	Tagok toborzása
Nők	Gyermekeiket egyedül nevelő vagy kisgyermekes álláskeresők kiszolgáltatottsága, rugalmatlan foglalkoztatási formák- szolgálati idő megszerzésének hiánya.	Családbarát foglalkoztatási formák alkalmazására érdekeltté tenni a munkáltatókat.
	Családtervezés, anya és	Megfelelő időben történő és kellő

	gyermekgondozás hiányosságai.	gyakoriságú tanácsadás.
	Elhallgatott családon belüli erőszak.	Jól működő jelzőrendszer fenntartása, esetmegbeszélések, esetkonferenciák, szakmaközi megbeszélések, segítségnyújtás.
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés részben hiányzik	Valamennyi középület, utak, járdák, közterek akadálymentesítése.
	A fogyatékkal élők társadalmi kapcsolatai beszűkülnek, szociális és egészségügyi szolgáltatásokat a mozgásukban korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.	Fogyatékkal élők által igénybe vehető szolgáltatások biztosítása.
	Hivatalos ügyek intézésének nehézsége.	Az önkormányzati dolgozók részéről segítségnyújtás, tanácsadás hivatalos ügyeik intézésben (nyomtatványok beszerzése, kitöltése)
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	A lakosság fizikai, mentális egészségi állapot romlása	Szűrőprogramok szervezése, játszótér-, fitneszpark építése, egészséges életmódra nevelés
	Az alacsony képzettségűek munkába való elhelyezkedésének nehézsége.	Képzési programok keresése, szervezése.
	A belterületi utak állapota jelentősen romlott az elmúlt években, ami megnehezíti a lakosság mobilitását, a mezőgazdasági területek megközelítését, a helyi gazdaság versenyképességét. A rossz minőségű útszakaszok az esős időszakban, különösen megnehezítik a közlekedést, korlátozzák a lakosság biztonságos közlekedését, a szolgáltatások elérését.	Belterületi utak felújítása
	A közvilágítás már nem korszerű, energiatatkarékos megoldással LED-es technológiára való csere szükséges.	Közvilágítás korszerűsítése
	A több mint 70 évvel ezelőtt, bontott anyagból készült tető elhasználódott, beázik, funkciójának nem felel meg.	Oktatási Központ (Művelődési Ház) tetőfedés és tetőszerkezet felújítása
	A meglévő önkormányzati tulajdonú épület elhasználódott tetőszerkezetének és héjazatának cseréje. Beázások megszüntetése, az épület állagának további romlásának megakadályozása	Civilek Háza kialakítás (dr Bartha Adorján szülőháza) I. ütem
	A meglévő önkormányzati tulajdonú épület energetikai felújítása. Az épület energiahatékony üzemeltetése	Civilek Háza kialakítás (dr Bartha Adorján szülőháza) II. ütem

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a társadalom és a helyi közösségek egyenrangú tagjai, ahol az anyagi biztonság adott, ennek következtében a romák és mélyszegénységben élők igényei is kezelhetőek, megszűnnének a különbségek anyagi és társadalmi szempontból egyaránt.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők, minden szükséges segítséget megkapjanak az emberhez méltó és a mai kor igényeinek megfelelő életkörülmények kialakításához és fenntartásához.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek nevelését, oktatását, mivel ez a jövőnk záloga. Fontos számunkra a gyerekek megfelelő testi, lelki, erkölcsi fejlődése. Fontos biztosítani a fogyatékos, és a hátrányos helyzetű gyerekek megfelelő képzését, hátrányaik kompenzálását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek életvitelére, ellátásukra, igyekszünk számukra megadni a szükséges segítséget. Igyekszünk a szabadidejük hasznos eltöltését segíteni, hogy aktivitásuk megmaradjon. Az aktívan eltöltött időskor megkönnyíti mind az egyén, mind a társadalom helyzetét.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a kapcsolati és a családon belüli erőszak megszüntetését. Fontos a jelzőrendszer hatékony működése, hogy a felmerülő problémák a lehető legrövidebb idő alatt, a leghatékonyabb módon megoldódjanak. Különös figyelmet és támogatást igényel az anyaság, mivel a gyermek nevelés során az otthon látottak, az otthonról hozott értékek egész életében elkísérik a gyermeket. Támogatni kell a gyes-en, gyed-en lévő, illetve kisgyermeket nevelő nők visszatérését a munkaerő piacra.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők integrálására, helyzetüket megkönnyítő életkörülményeik kialakítására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) „A 2025. évi felülvizsgálat során kiegészített IT tábla. „

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Belterületi utak felújítása	Megrongálódott belterületi utak felújítása biztonságosabb közlekedésért.	Az önkormányzati tulajdonú utak korszerűsítése, különösen a mezőgazdasági területek, térségek elérhetőségének javítása érdekében.	Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	A meglévő szilárd burkolatú utak felújítása, áttereszek kialakítása, felújítása, közlekedésbiztonsági fejlesztése.	Polgármester	2028. 12. 01. (péntek)	Felújított útszakaszok száma	Pénzügyi: pályázati forrás, Humán: kivitelező, Technikai: kivitelező biztosítja	Fenntartási idő alatt	Nem releváns.
2	Közüvilágítás korszerűsítése	A településen a közvilágítás állapota már nem megfelelő, nem energiatakarékos.	A közvilágítás korszerűsítése, energiahatékony és energiatakarékos megoldással	Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja	Magyar Falu Program	Forrás keresése, közvilágítási problémák feltérképezése, közvilágítás állapotának javítása, energiatakarékos megoldás	Polgármester	2028. 12. 01. (péntek)	Beépített LED lámpatestek száma.	Humán: kivitelező, Pénzügyi: pályázati forrás, technikai: kivitelező	Fenntartási idő	Nem releváns
3	Oktatási Központ (Művelődési Ház) tetőfedés és tetőszerkezet felújítása	A több mint 70 évvel ezelőtt, bontott anyagból készült tető elhasználódott, beázik, funkciójának nem felel meg.	Az új tető elkészülte után közösségi térként használható tovább (önkormányzati, családi stb. rendezvények,	Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja	Versenyképes Járások Program	A meglévő tetőszerkezet és héjazat elbontása, új tetőszerkezet és új cserépfedés megépítése	Polgármester	2028. 12. 01. (péntek)	Felújított épületek száma	Humán: kivitelező Pénzügyi: pályázati forrás Technikai: kivitelező biztosítja	Fenntartási idő	Nem releváns

			tanoda működése)									
4	Civilek Háza kialakítás (dr. Bartha Adorján szülőháza) I. ütem	A meglévő önkormányzati tulajdonú épület elhasználdott tetőszerkezetének és héjazatának cseréje	Beázások megszüntetése, az épület állagának további romlásának megakadályozása	Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja, LEADER		A meglévő tetőszerkezet és héjazat elbontása, új tetőszerkezet és új cserépfedés megépítése	Polgármester	2028. 12. 01. (péntek)	Felújított épületek száma	Humán: kivitelező, Pénzügyi: pályázati forrás, technikai: kivitelező	Fenntartási idő alatt	Nem releváns
5	Civilek Háza kialakítás (dr. Bartha Adorján szülőháza) II. ütem	A meglévő önkormányzati tulajdonú épület energetikai felújítása	Az épület energiahatékony üzemeltetése	Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja	Versenyképes Járások Program, vagy Magyar Falu Program	Fűtés korszerűsítés (padlófűtés), homlokzat és padlás szigetelés, a szükséges belső átalakítások elvégzése	Polgármester	2028. 12. 01. (péntek)	Felújított épületek száma	Humán: kivitelező, Pénzügyi: pályázati forrás, technikai: kivitelező	Fenntartási idő alatt	Nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Új környezetben új lehetőségek	A településünkön lévő szegregátumban élők és családjaik helyzetét, életkörülményeit, és szolgáltatásokhoz való hozzáférést kívánjuk javítani, bővíteni.	A szegregátumban élők és társadalmi felzárkózását, illetve integrációját kívánjuk segíteni, és a területi, társadalmi egyenlőtlenségeket csökkenteni. Általános cél: Újabb szegregátumok kialakulásának megelőzése, szolgáltatások biztosítása a jelenlegi lakóhelyen. Lakhatási és lakókörnyezeti körülmények javítása.	Porcsalma Nagyközség Képviselő-testületének 1/2008.(I.31) önkormányzati rendelete a község igazgatási területére vonatkozó Szabályozási Terveinek elfogadásáról és a Helyi Építési Szabályzat megállapításáról a	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	- Pályázás- a forrás biztosítása érdekében - Ösztönző, motiváló elemek előrevetítése jól teljesítők jutalmazása. - A szegregátumban és az azon kívüli lakóközösség felkészítése az integrált lakókörnyezet kialakítására.	Polgármester	2028. 12. 01. (péntek)	- Egyéb közüzemi hátralékkal rendelkezők arányának csökkenése - Magasabb komfortfokozatú lakások - Konténeres hulladékgyűjtés - TESZEDD akció önkéntesekkel	Pályázati forrás, önkormányzati települési támogatás	Az önkormányzat koncepciójába beépülve fenntartható.	Nem releváns
2	Felelősséggel	A korai gyermekvállalás,	Általános cél: A	Porcsalma	Magyar Nemzeti-	Felvilágosító,	Biztos Kezdet Ház	2028. 12. 01.	16 év alattiak	Pályázati forrás,	Az önkormányzat	Nem releváns

	vállalt jövő	illetve a sok gyermek vállalása miatt szinte biztos a lecsúszás, a tapasztalatlan szülő otthoni foglalkozásokra nem képes, az óvodás gyermek lemarad, az iskolás hiányzik, elhallódik.	felelősségteljes gyermekvállalásra a nevelés, a fiatalok gyermekvállalás visszaszorítása. Prevenció, hátrányos helyzet kompenzálása. Tudatos családtervezés. R: Felvilágosítás, tanácsadás a gyermek iránti felelősségről K: az életkor 3 évvel való kitolása az első gyermek vállalására vonatkozóan H: az életkor 5 évvel való kitolása az első gyermek vállalásakor	Nagyközség Gazdasági Programja	Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia (2019-2030)	tájékoztató előadások tartása - Életvezetési és gyermekgondozási tanácsadás – Háztartásvezetés tanítása - Családellátó képzés	dolgozói, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat dolgozói, Védőnői Szolgálat	(péntek)	felelőtlen gyermekvállalásnak csökkentése,	önkormányzati támogatás	koncepciójába beépülve fenntartható	
3	Együtt a hátrányok csökkentéséért	A vizsgált években a HHH-s gyerekek (0-14 évesek) száma és aránya magas, közel 80% volt és körülbelül magas az általános iskolai végzettséggel rendelkező szülők száma. Fontos, hogy községeinkben csökkenjen az alacsony iskolai végzettségű, szakképzetlenek száma. Fontos, hogy megfelelő iskolai végzettség, amivel esélyük van az elhelyezkedésre.	Alacsony általános iskolai végzettségűek számának csökkentése 3%-kal. Rövid: Általános iskolai felzárkóztató oktatás szervezése a szülők részére Közép: Alacsony iskolai végzettséggel rendelkező szülők számának csökkentése 5 %-kal Hosszú: HHH-s gyerekek	Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	1. Nyilvántartások összegyűjtése, adatok elemzése 2. Oktató, képző, felzárkóztató program megszervezése 3. Alacsony iskolai végzettségűek képzése, oktatása 4. Workshop-ok szervezése	pedagógusok, polgármester	2028. 12. 01. (péntek)	Aluliskolázott (alapfokú végzettséggel vagy azzal sem rendelkezők) bevonása a különféle elhelyezkedést segítő programokba, képzésekbe (a képzések, programok száma, az azokba bevont lakosok száma) Hosszú távon mindenképpen	Pályázati forrás, önkormányzati támogatás	Az önkormányzat koncepciójába beépülve fenntartható	Nem releváns

			hátrányának felmenő rendszerű kivezetése						hasznos, mivel a munkahelyeken a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező személyek könnyebben el tudnak helyezkedni. Azzal, hogy a szülők általános iskolai végzettségen túli képzettséggel rendelkeznek, csökkenthető lenne a HHH -s gyermekek száma is.			
4	Egészségügyi prevenciós szolgáltatások, szűrővizsgálatok igénybevételének segítése.	Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat kevesen veszik igénybe, részben azért mert nehezen megközelíthető, hosszú a várólista, részben azért mert nem törődnek vele. Nagyon fontos, hogy minél több ember jusson el a célcsoportból a szűrővizsgálatokra, hiszen a szegénység, rossz lakáskörülmények miatt a betegségek gyakoribbak.	A romák, mély szegénységben élő lakosok közül minél többen vegyenek részt a szűrővizsgálatokon. a településen szervezett egészségmegőrző programokon. Ezzel javul a célterületen élő személyek egészségi állapota. Rövid távon: Elérhetőek legyenek az egészségügyi szolgáltatások, igénybevétel nő. Közép távon: Egyre többen	Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	- Ingyenes egészségügyi szűrőnapok szervezése, többféle ingyenes szűrővizsgálattal, mint például: látásvizsgálat, hallásvizsgálat, nőgyógyászati, bőrgyógyászati, tüdőszűrés. - Egészségügyi szolgáltatók meghívása, előadás tartása - Intézmények, kórház, védőnői szolgálat, Vöröskereszt bevonása	Önkormányzat, háziorvos, védőnők,	2028. 12. 01. (péntek)	Javul az egészségi állapota a résztvevőknek. Tudatos egészségmegőrzés. Szűrővizsgálaton megjelentek száma. Szűrővizsgálatok on való részvétel az egészségügyi intézményekben.	Pályázati forrás, az önkormányzati támogatás	Az önkormányzat koncepciójába beépülve fenntartható	Nem releváns

			jelenjenek meg szűréseken, egészségmegőrzés Hosszú távon: Egészségesebb életmód, preventív szolgáltatások kihasználása									
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Ép testben ép lélekkel...	Az egészségtelen környezet, az életkornak nem megfelelő táplálkozás a hátrányos helyzetet elmélyíti, a megfelelő tanulási képességet csökkenti, hiánybetegségekhez vezet, a romló egészségi állapotú lakosság foglalkoztatása lehetetlenné válik. A szakellátás helyben nem érhető el.	Általános cél: Az egészséges környezet és az életkornak megfelelő táplálkozás biztosítása a gyermekek, valamint a nők és idősek számára. R: Felvilágosítás az egészséges életvitel alapjairól, a teendőkről, az egészséges táplálkozás és a tisztta környezet fontosságáról K: Minden gyermek és idős jusson napi háromszori, megfelelő minőségű élelemhez, minden érintett jusson el szűrővizsgálatokra H: Minden lakos számára biztosított legyen az egészséges	Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti- Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	- Felvilágosító tájékoztató előadások tartása Egészségvédelmi programok szervezése, tanácsadás – A lakókönyezet rendszeres ellenőrzése, jutalmazás, szankcionálás	Biztos Kezdet Ház dolgozói, Család- és Gyermejjóléti Szolgálat dolgozói, Védőnői Szolgálat	2028. 12. 01. (péntek)	- Javuló egészségügyi, járványügyi mutatók (védőnői, házi orvosi kimutatások) – Komfortfokozat – Élhető, higiénikus lakókönyezet	Pályázati forrás, önkormányzati támogatás	Az önkormányzat koncepciójába beépülve fenntartható	Nem releváns

			környezet									
2	Mindenki valamiben...	jóAz új közoktatási törvénynek köszönhetően felértékelődik a tanórán kívüli tevékenység, elsősorban a művészeti oktatás. A helyi Kolibri AMI és az általános iskola közötti jó kapcsolat fenntartásával kell minél több hátrányos helyzetű gyermek számára elérhetővé tenni a művészetek világát	Általános cél: A művészeti ágakhoz való hozzájárulás biztosítása egyenlő eséllyel R: A Kolibri AMI által nem oktatott jó képzések bevezetése K: A tanulók 50%-ának bevonása legalább egy művészeti képzésbe	Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	- Felmérés, helyzetértékelés - Pályázatok, oktatók keresése, forrás biztosítása - Eszközök, vizsgaelőadások, bemutatók, kiállítások szervezése	Kolibri Alapfokú Művészeti Iskola, Általános Iskola dolgozói	2028. 12. 01. (péntek)	A hátrányos helyzetben lévő gyermekek művészeti oktatásban való részvételének növekedése, a tehetséges tanulók felkarolása	Pályázati forrás, önkormányzati támogatás	Az önkormányzat koncepciójába beépülve fenntartható	Nem releváns
3	Felelősséggel vállalt jövő – már nem iskolás, még nem felnőtt	Az általános iskolát befejező, hátrányos helyzete miatt való továbbtanulni nem képes, munkát vállalni képtettség és munkahely hiányában nem tudó fiataljaink hátrányos helyzete tovább mélyül, elkallódhatnak.	Általános cél: A szakképzéshez való hozzájárulás biztosítása R: Piacképes, helyben tanítható szakmák feltérképezése K: Elméleti és gyakorlati képzés helyben biztosítása H: Munkalehetőség biztosítása a végzettek számára	Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	- Felmérés, helyzetértékelés - Pályázatok, képzők keresése, forrás biztosítása - Munkahely biztosítása, közfoglalkoztatásban és/vagy helyi vállalkozóknál	Általános iskola, dolgozói, Polgármesteri Hivatal dolgozói	2028. 12. 01. (péntek)	Nem megfelelő vagy elavult szakismerettel rendelkezők bevonása a különféle elhelyezkedést segítő programokba, képzésekbe (a képzések, programok száma, az azokba bevont lakosok száma)	Pályázati forrás, önkormányzati támogatás	Az önkormányzat koncepciójába beépülve fenntartható	Nem releváns
4	"Tanulj holnapért"	aAz utóbbi években a törvények változásai is azt voltak hivatottak elérni, hogy a középiskolás gyermekek az iskolapadban	aAz általános iskolából kikerülő gyermekek, a rendszeres iskolába járásukkal	Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	- Helyi szakemberek /jelzőrendszeri tagok/ megkeresése, előadás keretén belül a megismertetni témával kapcsolatos	Család- és Gyermejjóléti Szolgálat dolgozói, Oktatási-nevelési Intézmények	2028. 12. 01. (péntek)	- A magas számú iskolai hiányzások nagyfokú csökkenését - A szakmához jutók számának	A oktatási intézmények és az önkormányzat támogatása	Az önkormányzat Család- és Gyermejjóléti Szolgálat, az oktatási-nevelési intézmények	Nem releváns

		maradjanak. Településünkön is nagy számban fordult elő az igazolatlan iskolai mulasztásokkal kapcsolatos probléma, mely nagy arányban érintette a roma lakosság gyermekeit.	legalább egy szakmát, végzettséget szerezzenek meg. A szülők és gyermekeik ismerjék fel-a jövő nemzedékének könnyebb megélhetését jelentheti egy szakma megszerzése			jogszabályi hátteret - Felkészülés a szülőkkel és gyermekeikkel való találkozásra, esetleges konfliktushelyzetek kezelése - Felmérés készítése a „vesélyeztetett” családokról	dolgozói		növekedése		közreműködésével fenntartható	
5	Biztonságos internethasználat	Napjainkban az internet tekinthető a modern világ kommunikációs csatornájának. Ez a modern tájékoztató technika viszont egy új falat húz a különböző nemzedékek között. Ez megmutatkozik a használati szokásokra, amiből következtetni lehet a felhasználók életkorára, szociális helyzetére és társadalmi hovatartozására. Gyakran forrása az agresszióknak, zaklatásnak mind online és mind offline térben.	R.: A gyakori online térben történő félreértések miatt kialakuló konfliktusok kezelése és ezek kivédése. K.: Kommunikáció fejlesztése. H.: Biztonságos internethasználat felhasználók körében. Agresszió, konfliktus csökkentése.	Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	- Tréning tanároknak, védőnőknek, családsegítő szolgálat munkatársainak, szülőknek, gyerekeknek. - Szülői szerep erősítése - Közösségi oldalak megfelelő használat - Internet veszélyeinek kiküszöbölése	Oktatási intézmények, Önkormányzat	2028. 12. 01. (péntek)	A tervezett tréning alkalmaz közösségsszervező, közösségteremtő értékkel bírnak. Az internet tanuláshoz való használatának elsajátítása.	Pályázati forrás, önkormányzati támogatás	Az önkormányzat koncepciójába beépülve fenntartható	Nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Felelősséggel vállalt jövő – biztos alapok, biztosabb jövő	A minél korábban elkezdett, a hátrányos helyzetű szülőkkel együttműködve, nevelt hátrányos gyermek igényei, képességei, önértékelése	Általános cél: A hátrányos helyzetű szülőkkel együttműködve, nevelt hátrányos gyermek igényei, képességei, önértékelése	Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja, Költségvetési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	- A célcsoport felmérése, megkeresések, tájékoztatók Tematikus foglalkozások rendjének kidolgozása, megismertetése, az	Biztos Kezdet Ház dolgozói, szülők, polgármester	2028. 12. 01. (péntek)	A gyerekek az óvodába, iskolába alapvető higiénés szokásokat már megismerve kerülnek, jobb	Pályázati forrás, önkormányzati támogatás	Az önkormányzat koncepciójába beépülve fenntartható	Nem releváns

		alakítható, a folyamatos, tematikus foglalkozások mérhető pozitív változást eredményeznek. Biztos Kezdet Gyerekház a 0-3 éves korú gyermekek és szüleik számára biztosítja ezt a lehetőséget, fenntartása indokolt.	nevelésében. Fontos a szülők, az anyák ismereteinek, készségeinek bővítése, pozitív példamutatás. Az anyák tapasztalatot cserélnek, tanácsokat kapnak, melyet a mindennapi feladataik ellátásában felhasználhatnak. R: A jelenlegi bevontak 25 %-kal való növelése, K: A célcsoportba tartozók 25 %-ának bevonása, H: Minden két éves, óvodai felvétele előtti bevonása.			eredmények bemutatása, forrásteremtés - 2 évesek számára mindennapos foglalkozások biztosítása, forrásteremtés - Szülőakadémia szervezése			képességekkel vesznek részt a foglalkozásokon, egészségesebb környezetben nevelkedhetnek.			
2	A dolgozó Nő és az anyaság	A kisgyermekes élethelyzetben az anyák támogatás nélkül, egyedül maradnak a család és hivatás összehangolásának megoldásában. A fiatal anyák munkáltatók nem élnek a rugalmas munkaidő-rendszerrel, nem vezetnek be és nem alkalmaznak családbarát munkahelyi megoldásokat. Mindezek által a szolgálati idő	Általános cél: a kisgyermekes családok megerősítése, szülői szerepek elismerése, R: A fiatal anyák tájékoztatása a lehetőségeikről, K: A munkavállalást és családi életet egyenrangúan, egyaránt támogató szolgáltatások időfelkutatása. H:	Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	- A rugalmas foglalkoztatás lehetőségeinek feltérképezése családbarát szemlélet elterjesztése - Gyermekek nappali ellátását biztosító intézmények nyitvatartásának munkaidőhöz való igazítása, felülvizsgálat, egyeztetések	Az intézmények munkatársai, fiatal szülők, jegyző, polgármester	2028. 12. 01. (péntek)	A női célcsoport foglalkoztatási aránya nő, javult a nők társadalmi részvétele, nő a családok jövedelme, nő az adófizetők száma	Pályázati forrás, önkormányzati támogatás	Az önkormányzat koncepciójába beépülve fenntartható	Nem releváns

		megszerzése is nehéz.	Helyi vállalkozók, illetve intézmények ösztönzése rugalmas munkaidő kialakítására									
3	"A Család"-életünk biztonságának záloga	A családon belüli hozzátartozók közötti erőszak jelen van, de a legtöbb esetben nem jut a hatóságok tudomására, látens marad, mert a bántalmazottak félnek. Félnek a bántalmazótól, a környezetük megélésétől, illetve a hatósági eljárások okozta traumától, az esetleges eredménytelenségtől.	Az ilyen esetekben résztvevő szakemberek, minél szélesebb körben való felvilágosítása a családon belüli erőszak kezeléséről, törvényi háttéréről, esetek bemutatása, lelki vonatkozások. Családok felé közvetítés, jelen vannak a szakemberek, jelen van a segítség.	Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	- Minél több helyi szakember megkeresése, bevonása Szakemberek felkészítése, a témával kapcsolatos megbeszélések Kiscsoportok szervezése a lakosság köréből, filmvetítések, esetek bemutatása, és az érzések kezelése	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat dolgozói, Oktatási-nevelési Intézmények dolgozói, Védőnői Szolgálat	2028. 12. 01. (péntek)	- A bántalmazott családtagok forduljanak minél több szakemberhez - Az eltitkolt esetek feltárásának növekedése	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat támogatása	A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak közreműködésével fenntartható	Nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Tisztes öszes halánték Tisztességben megőszülni	A településen sok az időse, egyedülálló, a nők és a férfiak körében számuk megközelítőleg ugyanannyi. Az elmagányosodás, az ezzel járó pszichés változások az időseket önállóságra képtelenné teheti, táplálkozásuk, környezetük elhanyagoltta válhat.	Általános cél: „Senki ne hagyjunk egyedül....” Célunk, hogy az idősek minél kevesebbet legyenek egyedül, hasznosan, tartalmasan töltsék, érezzék a biztonságot, azt,	Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja, Költségvetési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	- Felmérések elkészítése, - Az idősek és/vagy családtagjaival való kapcsolatfelvétel, javaslattevés - Az idősek bevonása, - Községi programok szervezése	Szociális Szolgáltató Központ dolgozói, polgármester	2028. 12. 01. (péntek)	Az idősek emberek életkörülményei nek javulása, szociális gondozásba bevont idősek számának növekedése.	Pályázati forrás	A szociális szolgáltató központ közreműködésével fenntartható. Hosszú távon hasznos lehet, mert az idősek emberek a nyugdíjas éveiket nem magányosan töltenék, hanem közösségben, így a biztonságérzetük is	Nem releváns

			hogynincsenek egyedül. R: Az egyedülálló idősek számának, helyzetének felmérése K: Az idős egyedülállók 90 %-a kapcsolódjon be a szociális szolgáltatás által szervezett programokba és gondozásba H: Minden idős korú lakos kapja meg a számára szükséges odafigyelést, gondoskodást, izoláció elkerülése							növekedne.		
2	A kilométerek ellen	A településen sok az idős, egyedülálló. Járóbeteg-szakellátás 10 km-re lévő Csengeren, és a 25-25 km-re fekvő Mátészalkán és Fehérgyarmaton érhető el. Az idős, beteg és legyengült emberek eljuttatása ezekbe az intézményekbe fárasztó és nehézkes.	Általános cél: A betegeket, idős emberek eljuttatása a megfelelő szakorvosi ellátást nyújtó intézményekbe. R: az igények felmérése K: pályázni a már meglévő betegek szállítására alkalmas gépjármű üzemeltetésére H: minden idős korú lakos kapja meg a számára szükséges odafigyelést,	Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja, Költségvetési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-2024)	-Felmérések elkészítése, - Az idősök bevonása,	Szociális Szolgáltató Központ dolgozói, polgármester	2028. 12. 01. (péntek)	A jobb szakorvosi ellátás következtében, az egészségi állapot javulása az idősök körében.	Pályázati forrás, önkormányzati támogatás	Az önkormányzat és a szociális szolgáltató központ közreműködésével fenntartható	Nem releváns

			gondoskodást									
3	Generációs közösségi programok	A nemzedékek közötti kapcsolat ápolása, Az idősek és fiatalok kapcsolatának erősítése, ezzel együtt egymás segítése. Közös programok szervezése.	Célunk, hogy az idősek emberek minél kevesebbet legyenek egyedül, idejüket hasznosan, tartalmasan töltsék. Óvodás és iskolás korú gyerekekkel kapcsolattartás, közös programok szervezése.	Az intézkedés összhangban van az önkormányzat stratégiai céljaival.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Generációs napok szervezése, közös programok az óvodás és iskolás gyerekekkel, ünnepi rendezvényeken való részvétel.	Szociális Szolgáltató Központ dolgozói, Egyházak, Nevelési- és oktatási intézmények dolgozói	2028. 12. 01. (péntek)	- Programok száma - Izoláció elkerülése - Apályázatok, programokban való részvétel aránya az idősek és a fiatalok körében is eléri az 50 %-ot.	Önkormányzati támogatás, pályázatok, humán	Az önkormányzat, a nevelési- és oktatási intézményekkel, Szociális Szolgáltató Központtal közösen fenntartható.	Nem releváns

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	A Te világod az én világom	A fogyatékkal élők a településen, nappali foglalkoztatáson vesznek részt, a férőhelyek száma már nem elég az igények teljes kielégítéséhez. Diagnosztizálható demensek és fogyatékkal élők számának és arányának növekedése, az egyenlő esélyek biztosítása kiemelt feladat kell legyen számukra.	Általános cél: a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítása R: A fogyatékkal élők helyzetének felmérése K: A fogyatékkal élők kapcsolódjon be a szociális szolgáltatás által szervezett programokba és gondozásba H: Minden fogyatékkal élő és családja számára legyen elérhető a szükséges gondoskodás, szolgáltatásokhoz való hozzáférés	Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja, Költségvetési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	- Felmérések elkészítése. - A fogyatékkal élőkkel, családtagjaikkal való kapcsolatfelvétel, javaslattevél. - A fogyatékkal élők bevonása a programokba, szolgáltatók akadálymentes elérésének biztosítása	Szociális Szolgáltató Központ dolgozói, Egyházak	2028. 12. 01. (péntek)	A szervezetek szolgáltatásai, tevékenységei széles körben ismertté válnak, a társadalmi be/elfogadás nő a célcsoporttal szemben.	Pályázati forrás, önkormányzati, egyházi támogatás	Az önkormányzat és a Szociális Szolgáltató Központ közreműködésével fenntartható	Nem releváns
---	----------------------------	---	--	---	--	---	--	------------------------	--	--	--	--------------

2	Akadályok nélkül...	A községben számos olyan pont van (gyalogátkelők, buszmegállók, járdák, rosszul elhelyezett közlekedési táblák, stb.), amelyek a nem megfelelő kialakításuk miatt balesetveszélyt jelentenek, különösen a különféle fogyatékkal élők, valamint az idősek és gyerekek körében.	Általános cél: a fogyatékkal élők esélyegyenlőségeinek biztosítása R: Felmérni a nem megfelelően kialakított, Porcsalma nagyközség közterületén lévő akadálymentesítési szoruló pontokat K: Pályázati forrás keresése a megvalósításhoz H: A község környezetének akadálymentesítése, az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése.	Településrendezési Terv, Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja, Költségvetési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	- Felmérések készítése a község akadálymentességének, közlekedésének jelenlegi biztonságosságáról. - A források függvényében a legkritikusabbnak talált helyek biztonságosabbá tételéről haladéktalanul gondoskodni kell	Polgármesteri Hivatal dolgozói, Szociális Szolgáltató Központ dolgozói, polgármester	2028. 12. 01. (péntek)	- Feltárt veszélyforrások száma - Akadálymentesített objektumok a község közlekedésében	Pályázati forrás	Az önkormányzat és a Szociális Szolgáltató Központ közreműködésével fenntartható	Nem releváns
3	Hivatalos ügyek intézése	A fogyatékkal élő emberek társadalmi segítségre szorulnak hivatalos ügyeik intézésében.	Célunk, hogy a hivatalos ügyek intézésénél a fogyatékkal élők könnyebben megértsék, elérjék a szükséges online felületeket, a papíralapú nyomtatványokat a rendelkezésükre bocsájtjuk, annak tartalmával megismertessük az érintetteket. Ezzel is biztosítjuk az esélyegyenlőségüket	Porcsalma Nagyközség Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Kapcsolatfelvétel a fogyatékosokkal és családtagjaikkal. Tájékoztatás adás	a Polgármester	2028. 12. 01. (péntek)	A társadalmi elfogadás nő a célcsoporttal szemben. Diszkrimináció csökkentése.	Humán erőforrás (intézmények munkatársai, önkéntesek) Technikai erőforrás (online tér biztosítása)	Az önkormányzat és a Szociális Szolgáltató Központ Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével fenntartható.	Nem releváns.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

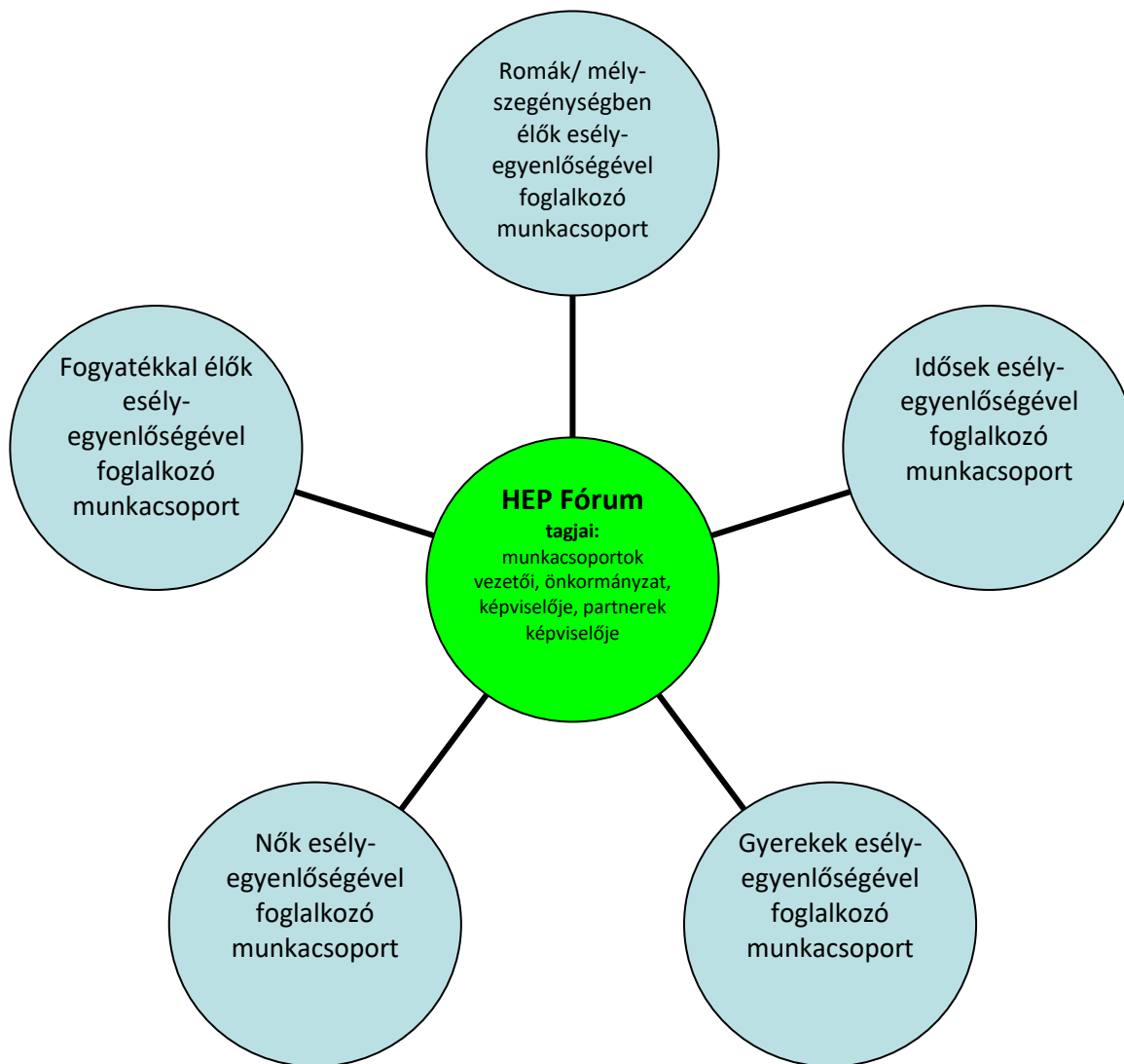
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Porcsalma Nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Porcsalma Nagyközség képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 71/2023. (XI.15.) számú határozatával elfogadta.

II. Ezt követően Porcsalma Nagyközség képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 96/2025.(X.6.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Porcsalma, 2025. október 06.

.....

KIVONAT

Porcsalma Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 2025. október 06.-án megtartott ülésének jegyzőkönyvéből:

**Porcsalma Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének
96/2025.(X.6.)
határozata**

- Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatának elfogadásáról -

Porcsalma Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete a 71/2023.(XI.15.) Képviselő-testületi határozatával elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programját az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénybe foglaltaknak megfelelően felülvizsgálta és a kiegészítő módosításokkal egységes szerkezetben a határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Felelős: polgármester

Határidő folyamatos

Kanyó Imre sk.
polgármester

Dr. Horváth László István sk.
jegyző

A kiadmány hitelül:

